

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4 hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fill.

Nyitólír sora 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, szeptember 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: Erdészeti kongresszus Aradmeg-
gyében.

A pozsonyi kiállítás megnyitása.

Fölüggenstett városi közgyűlés.

Arad-hegyléi szőlősgazdák az olasz bor
ellen.

Erdőtiszták kongresszusa Menyházán.

A lövészek ünnepe.

Bánffy Dezső báró Aradon.

A téli színházi szezon.

Szelle Józsefnét megbüntették.

Öngyilkosság a majom-színházban.

Tárcs: A boldogság küszöbén. Írta: François
de Nion.

Regény-Csarnok: Hipnózis. Írta: Hardy I. D.

Erdészeti kongresszus
Aradmegyében.

Arad, szeptember 9

Második napja már, hogy Magyarország erdészetének képviselői városunkban, illetőleg annak környékén időznek. Az országos erdészeti kongresszus ez idei üléseseinek alkalmából keresték föl szűkebb hazánkat, hogy az itt látottak és tapasztaltak révén is tökélesítsék gazdasági életünk egyik legfontosabb tényezőjét, az országos erdészetet.

Mert anélkül, hogy tisztelt vendégeinknek olcsó bókokkal akarnánk kedveskedni, be kell ismernünk, hogy az erdészeti kongresszust, mint olyant, jelentősebbnek tartjuk egyéb ily időszakos országos gyűlések-nél és pedig nemcsak az erdészet ügyé-

nek fontosságánál fogva, hanem főként azért, mert itt a gyűlések az ő gyakorlatias irányuknál fogva rendkívül becses ismeretek és tanúságok egész halmazát nyújtják fogantatos közvetlenséggel a résztvevő szakembereknek.

Már ezen szempontból is elismerésre méltó az arad-csanádi vasut igazgatóságának és ennek élén Vásárhelyi Béla vezérigazgatónak ama fáradozása, melylyel Aradmegye erdős hegyvidékei felé irányította hazánk erdészeinek érdeklődését. Egyaránt szolgálta ezzel az erdészetnek országos ügyét épp úgy, mint megyénkét, melyre a kongresszus kétségkívül fejlesztő, gyümölcsöző hatással fog lenni.

Alig is képzelhetők érdekesebb és tanulságosabb megfigyelések, mint a Fehér Körös forrás vidékének azon részén, mely Aradmegye éjszakkéleti határán fekszik, hol a trachit, mész és pala érintkezései és átmenetei fölött a fajok változatosságában gazdag erdők terülnek el s a források és patakoktól átítatott völgyek az üde tenyészet képével gyönyörködtetik a szakértő és laikus szemét egyaránt.

Kellemes időzést és tanulmányaikhoz sikert kívánunk erdész vendégeink számára, mert nagy kihatásának tartjuk feladatukat, mely nemcsak abból áll, hogy hazánk erdőségeinek komplexuma a jövő számára föntartassék, hanem abban is, hogy részben jobb karba helyeztessék, sőt fejlesztessék. Köztudomásu, hogy terméketlenné s ez által szegénynyé lett orszá-

gok az ő hanyatlásukat az oktalan erdőirtásoknak köszönhetik. Köztudomásu, hogy viszont egyedül az erdőterületek fejlesztése és okszerű kezelésével vehetjük elejét az éghajlat szélsőségeinek, az árvízveszedelmeknek, ellenben biztosíthatjuk a folyók állandóbb vízbőségét és az időjárásnak csapadékokkal változatos egyenletességét. Ugy hogy bátran állíthatjuk, miszerint hazánk Alföldjének mezőgazdasági boldogulása egyenesen a nagy medencét körítő felföldek okszerű erdőkezelésétől függ.

Azért nem is lehet eléggé méltányolni az 1898-iki törvényhozásnak azt az alkotását, mely a XIX. törvénycikk értelmében a községi erdőségeket is állami kezelés alá rendeli. E törvény korszakot jelez a magyar erdészetben; előrelátó és nagy-szabású koncepciók megnyilatkozásául tekintjük azt, és hazafias lelkesedéssel üdvözljük a legmagyarabb államférfiut, ki-nek nevéhez e törvényalkotás fűződik: báró Bánffy Dezsőt, ki a kongresszus elnöki tisztének vállalásával a közügyek iránti törhetlen érdeklődése és ügyszere-tetének adta ezuttal is fényes tanujelét. Az övéhez mért lángoló fajszeretetet fogja leghivatottabban méltányolni azt az uttörő munkát, melyet az Arad-Csanádi Vasutak igazgatósága céltudatos törekvéseivel a magyar kultúra érdekében végzett, midőn a magyar glóbus legsötétebb nemzetiségi régióját a forgalomnak megnyitotta s a nemzeties fejlődésnek iskolák és induszt-

TÁRCA

A boldogság küszöbén.

Írta: François de Nion.

— Ah! szólt Jacques Vital magában, le-
vél tőle.

A felhalmozott levelek közt, amelyeket a szerkesztőségi szolga beadott, az első percben felismerte az „ő” nagy, büszke kézírását, a bizarr, fantasztikus vonásokkal. Amikor három évvel ezelőtt az első levelet behozták neki, úgy mint ma, sok más levéllel együtt, le volt bűbösölve s vonzotta őt a titokzatosság, amely benne volt a könnyed sorokban; e betűk lelkeben, mely felszállt hozzá a tinta lila ködéből. Es miután egy darabig férfiszakás szerint nézte a levelet — a nők kíváncsiságából és bizalmatlanságból nyomban feltépi a borítékot, — egyszerre csak naiv, nyílt becsületességgel teli érzés szállta meg.

Olvassák a dolgait, hosszú idő óta figyelemmel vannak iránta, könyveit s cikkei várják s óhajtják, mert mindig van lélek és gondolat bennök. „Bizonyos íróknak — így szólt a levél — adott körülmények közt potolniok kellene ama csodás lekipásztöröket, akik a XVI. században oly szerencsés módon uralkodtak a kor s a nő szellemén. Finomságuk, szerencsés kazuisztáká tette őket; jellem ismerőkké lettek és meg tudták ismerni a nő lelkiállapotának végtelen sokoldalúságát.

Vital fordított a lapon; a „lelkiállapot” szó nem tetszett neki, mert nagyon pedáns hangzásu volt; de a levél vége annyira tele volt friss bájjal, hogy lefegyverezetten elmosolyodott. Es ő csodálkozott legjobban, amikor néhány hónap múlva felelt is már az L. F. jelzésű levélre. Az ismeretlen hölgy diskrét módon egy kis szünetet tartott, csak aztán felelt s mondott meghatottan s boldogan köszönetet.

Most már három esztendeje tart ez a levelezés. Eleinte talán volt mindebben valamennyi „irodalom”; nem egészen bizonyos, hogy Jacques, mielőtt egyik másik ilyen levelet elküldött, nem masoltatta-e le, azzal a praktikus és takarékos utógondolattal, hogy ebből még regény is lehet, amely ily módon egészen magától íródna meg. Lassan-lassan annyira fogya lett ez L. F. test nélkül való ismeretlen varázsának, hogy e „fúrka” idővel legkedvesebb üdülése volt óriási munkái középe. Nemsokára már bírálta a novellát és könyveit, gyöngéden ráutalva arra, melyik tetszett neki jobban s kevésbé és amelyet hallatlan helyességgel indokolta a mondottakat. Így lett e lény számára a közvélemény szava, a név és testnélküli hang; ő volt a moraj, a bizonytalan érzés, amelyből az író megtudta, tetszett-e vagy sem. Máskor e nő magáról beszélt, tanácsot kért, véleményt óhajtott. Ilyenkor feltárta a lelkét, a nagyon komplikált, a mellett mégis oly egyszerű lelkecskét, amelyen inkább az érzelmek uralkodtak, mintsem a gon-

dolat, kíváncsian és tapasztalatlanul, praktikusán és mégis érzelegve és készen arra, hogy bizonyos, a nőknél nem szokatlan intellektualis hiusággal elemezze s magyarázza ki magát.

— Bizonyosan valami derék, kicsi polgárasszony, akinek semmi dolga és akinek nincs gyóntatója, szólt a pszichológus a maga komor óráiban.

Mert semmit sem tudott róla, még azt sem, hogy milyen a külseje. Kivéve a mondatot, amelyet egyszer ravaszul beleszólt egyik levelébe: „En, akiről azt mondják, hogy nem vagyok csunya.” Jacques azt is tudta, hogy özvegyasszony: s elképzelt egy szemérmes, becsületes életet, valamely tiszta, jól gondozott házban, így alkotta meg álmaiban a képet.

Jacques Vital a kocsai párnájára tette a levelesomót, amikor elment. Volt ott sárga boríték cégek felírásával; kék, elegáns címzéssel; elsárgult, ügyetlen és durva kézírással. Anélkül hogy felbontotta volna, ismerte e levelek tartalmát; szállítók ajánlkozása, kalandornők közeledése, névtelen gyalázás volt ez mind... mégis gőpie en felbontotta valamennyit és átfutotta azokat. Egyetlenegy érdekelte; gyakrabban megnézte, mennél kisebb lett a csomag és gyönyört szerzett neki a kielégítetlen vágy, hogy e levelet elolvassa. A kocsi elhaladt az Avenue Gábriel fái alatt; a friss zöld helyébe lépett az utcák és terek forró szárazságának; beszívta annak leheát, a fáktól elhomályosított eget, az égtől megvilágított fákat és olvasott.

„Igen, elolvastam az ön utolsó könyvét s

riális vállalkozások által termékenyítőleg szétsugárzó gócpontokat teremtett; csakis az ideális célok iránti lelkesedés, a jobb jövőbe vetett szilárd bizodalom fogja megérteni azoknak a költséges kockázatokkal végzett kísérletezéseknek nemes indokait, melyek megfelelő ültetvények és erdősítések révén egy elhagyatott szegény vidéknek idővel nagy és biztos jövedelmi forrásokat ígérnek.

A magyar erdészet érdemes képviselői itt Aradon úgy, mint annak környékén, a hol most járnak-kelnek, ha nem fogják is óriási fenyvesek és tölgyesek égbe meredő sudarait látni, de lépten-nyomon találkoznunk a magyar fajszeretet által létesített s annak melegétől fakadó fiatal kultúrákkal, melyek egyenként s összesen az ő erkölcsi és anyagi mivoltukban a nemzeti közvagyon gyarapítását célozzák.

Szívből kívánjuk, hogy vendégeinket kellemes emlékeztetések kísérjék innen vissza nehézség hivatásaik körébe, mint a hogy mi is az ő szakszerű méltánylásuk hatása alatt továbbra is fokozott kitartás és kedvvel munkálunk a nemzeti közjó javára.

A pozsonyi kiállítás megnyitása.

(A gazdák ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Fényes ünnepségek között nyitották meg vasárnap a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítást.

A megnyitó ünnep színhelye a pozsonyi Széchenyi-liget sporttelepe, a tornacsarnok előtti tér volt. Ide díszes baldabint állítottak Frigyes főhercegnek, a kiállítás védnökének, szemben pedig emelvényt helyeztek el a főhercegnő családja számára. A tornacsarnok tribünjén foglaltak helyet a megnyitó ünnepre meghívott hölgyek. Idetartottak a kiállítás megnyitására Pozsonyba seregeit politikuskok, katonai és polgári notabilitások. Szombaton délután Pozsonyba érkeztek Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Hadik Barkócy Endre és Baross Károly képviselők, Bartók József osztálytanácsos, Győry Loránt és Márton Ödön titkárokkal.

Széll Kálmán vasárnap hajnalban érkezett.

Brolly Tivadar polgármester a pályaudvaron beszéddel üdvözölte, a mire a miniszterelnök hosszabb beszéddel válaszolt, a kiállítás jelentőségét s Pozsony érdemeit méltatta.

Széll Kálmán délelőtt küldöttségeket fogadott s fél tizenegy után érkezett a kiállítás területére. Vele mentek Darányi földmívelésügyi miniszter, Selley miniszteri tanácsos. Nyomban utána Izabella főhercegnő jött meg, akit gróf Pálffy István fogadott. Pontban tizenegy órakor felhangzott a Gotterhalte: megérkezett Frigyes főherceg s elfoglalta a helyét a baldachin alatt. A pozsonyi dalárda aztán Kölcsey Himnuszába kezdett, aminek elhangzása után előlépett Darányi miniszter és üdvözölte Frigyes főherceget.

A gazdasági egyesületek országos szövetségének fáradhatlan buzgalma, Pozsony város hazafias közönségének áldozatkészségével egyesülve, létesítette — ugymond, — ezt az országos mezőgazdasági kiállítást. De minden buzgalom hiábavaló lett volna, csak félsikert érhetünk volna el, ha fenséged a védnökséget el nem fogadja és a kiállítók élére nem áll. Fenséged, midőn megdicsőült közvetlen előde után átvette magyarországi nagyterjedelmű birtokait, azokkal együtt örökölte földünk szeretetét, a magyar mezőgazdaság és magyar gazdaság, a nemzet ezen gerince iránt való érdeklődést. De nem is lehet másképp, mert fenséged egyenes leszármazója azon dicső emlékü Albert szász-tescheni hercegnek, aki közel egy század előtt a magyarországi gazdasági intézetet megalapította és fenséged ereiben folyik azon nagy nádor vére is, kinek a magyar mezőgazdaság, de, hozzáteszem, egész Magyarország minden időkre adása maradt. (Élénk tetszés.)

A gondviselés különös kegye, hogy a kiállítás éve összeesett egy kedvezőbb gazdasági esztendővel s így a magyar gazda a kiállítás sikerének és verejtékes munkája eredményének nyugodtan örülhet. Bár volna a Sors könyvében megírva, hogy a kiállítás és a kedvezőbb gazdasági esztendő előhírnöke volt egy általános gazdasági emelkedésnek és felvirágzásnak, bár érné meg ezt a fölvirágzást ez a nemzedék, mely annyi változást, annyi bizonytalanságot, oly nehéz napokat látott (Igaz! Ugy van!), és bár érné meg ezt az, akit imánkba foglalunk és aki mindnyájunk előtt és mindnyájunk fölött áll nemcsak Szent István koronájának ezredéves jogán (Hosszas, lelkes éljenzés.), hanem történeti nagy érdemei és emberi nagy erényei hatalmas jogcímén is. (Élénk tetszés és éljenzés.) Bár engedné meg a gondviselés, hogy a mi felséges urunk ne csak meglássa és megmulathassa nekünk az igéret földjét, hanem abba be is vezethessen

és abban még sokáig boldogithasson bennünket. Eljen a király! Eljen a haza! (Megmegújuló lelkes éljenzés.)

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Brolly Tivadar, Pozsony polgármestere üdvözölte a főherceget, köszönetét fejezve ki a város nevében a védnökség elfogadásáért. Utána Bujánovics Sándor mondott beszédet s megköszöntö mindazoknak fáradozását, akik a kiállítás létrejöttében közreműködtek. Kérte Frigyes főherceget, hogy a kiállítást nyissa meg.

A beszédek után Frigyes főherceg a következő beszéddel nyitotta meg kiállítást:

Készséggel vállaltam el Felséges Urunk legmagasabb engedelmével a kiállítás védnöki tisztét. Örömmel látom a fényes sikert, mely minden várakozásomat meghaladta. A magyar királyi kormány hathatós támogatását kiemelve, nem hallgathatom el, hogy a siker érdeme a gazdasági egyesületek országos szövetségét és az oly áldozatkész Pozsony várost illeti, melynek falai közt családommal együtt oly szívesen tartózkodom. Fogadják az összes közreműködőkkel együtt hazafiúi köszönetemet.

A földmívelésügyi miniszter ur meleg szavakban emlékezett meg megdicsőült elődeimről. Az ő nemes példáját kívántam követni az által, hogy én is magam kezelem birtokaimat, a birtokkal együtt járó nagy társadalmi feladatokat teljesen átérzem és élénken érdeklődöm a magyar föld sorsa, a magyar föld jövője iránt.

Szívből kívánva mezőgazdaságunk felvirágzását, a második országos mezőgazdasági kiállítást ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

Percekig tartó éljenzés követte a beszédet. Most a Szózatot intonálta a dalárda. Rövid cercle következett ezután, a főherceg Darányi miniszterrel, Izabella főhercegnő pedig Széll Kálmán miniszterelnökkel társalgott. Eközben dörögtek a viharágyuk, ami a kiállítás megnyitását jelezte.

A diszmagyarba és frakkba öltözött közönség lelkes éljenzései között indult el Frigyes főherceg felesége és lányai társaságában a kiállítás megtekintésére.

Ma, amint Pozsonyból táviratozzák, érdekes vendége volt a pozsonyi kiállításnak: *Charles* lord volt angol földmívelésügyi miniszter, aki *Festetics* Tasziló gróf kíséretében érkezett a kiállítás megtekintésére és a látottak felől a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

Ma délig huszonötezer látogatója volt a pozsonyi kiállításnak.

megértettem annak mélységesen szomorú címét: „A boldogság előestéje.” Tudom, hogy mindnyájan s majdnem mindnyájan azt hisszük, hogy az előesténél vagyunk és hogy sohasem érjük el a holnapot... és talán azért is boldogok vagyunk, hogy megőriztük illúzióinkat! Nekem úgy tetszik és legutolsó levelei meg is erősítenek abban, hogy ez a levél kissé nekünk, róunk íródott és ez oly büszkévé tesz és annyira növekszem magam előtt, hogy — ha kevés is, de valami mégis csak voltam az ön műve számára. Szeretnék valamit kérdezni: Ha Rhodolf du Montal már találkozott volna Madeleinevel annak férjhezmenetele előtt, a helyett, hogy két évvel később ismerkedett meg vele, nem hiszi, hogy akkor más lehetett volna az élete: nem hiszi, hogy kiküzdhetette volna magának a „boldogságnak hajnalát”, a melyet ön elérhetetlennek tart? Hígyje meg, hogy a hasonlatosság a regény személyei közt és köztünk, akik élünk, sokkal nagyobb, mint ahogy ön gondolná. A pillanatban, amikor egy komoly és visszavonhatatlan elhatározás előtt állok, fellebbenteni szeretném végre a fátyolt, a melyen keresztül érintkezünk egymással már három év óta... Ön is akarja? Mintha utolsó leveleiben ezt az óhajt olvastam volna a sorok közt. Am, hogy rendezzük e találkozás formailtását? Feltétlenül nagyon banális lefolyásúnak kell lennie, miután ön engem nem ismer. Röviden tehát! Akar-e holnap este 9 órakor a marlyi tó elé eljönni, jobbról az Avenue des Champs Elyséesen? Kicsiny rózsabokrétát tar-

tok majd a kezemhen és kék ruha lesz rajtam. Onnek jel nem kell, miután a fényképeiről ismerem; de azért csak tüzzön ön is egy rózsát a kabátjába, hogy legalább a virágaink üdvözölhessék egymást. Akarja barátom?

Jacques Vitas lassan öltözködött; amikor a haját megkefélte a tükör előtt, nézte, megöregedett a munkától s gondolatoktól elfáradt arcát, a családasktól barázdás vonásait s a keserű ráncot a szája körül. És a tükörkép előtt jött-ment kísértet gyanánt az egykor tiszta, tüzös arca. Eszébe jutott, hogy akár hiúságból, akár hanyagságból, de már régen nem fényképeztette le magát; s a képei, amelyek közközen forognak, már legalább is tisztesztendősek.

— Ha csak a képről ismer, mégis csak kellene rózsát tüznöm a gomblyukba.

Az inas által hozott bokrétaból kivett egy rózsát és magasra tartotta. Finom tearózsza volt; néhány szirmja lehullt. Jacques mosolyogva tette el a virágot.

— A megszokott óvatosság, szól magában, maradjunk csak meg anonymusnak.

Elment; a lég szeliden fénylő volt, mintha a napnak haldokló sugarai még ott lebegnének az úrben; a kávéházak lármája, az autók töffögésének dacára, az est nyugalma uralkodott a sötét fasorokban; a galyak meghajoltak a madarak álmától. De a sötétség megvilágosodott időnkint és előkerültek a párok, világos női ruhák, sötétebb férfialakok. Talán ők is ilyen pár lesznek; az ismeretlen nő karja rá

támaszkodik az övére. Miért is ne végződhetnék házassággal, mint a regényekben? Nem szabad-e, és szinte gazdag?

Közeledett a szoborhoz és megláttotta a lépteit. Jacques meglátott egy karcsú, finom alakot, amely elvált a fehér kötől — egy várakozó nőt látott. A villamos lámpák fényében arany színű haját látott csillogni és mélységes szemeket.

— Nagy ég! Milyen szép. Arnyékban volt és nem láthatta a férfit; ez mozdulatlanul állt és megittasult a képtől.

Ekkor valaki befordult a sarkon és kilépett a megvilágított térre. Vital látta, mint remeg meg és siet oda az ismeretlen nő... Gyors összeütközés, a habozás egy pillanata következett, majd a hölgy suttogva szólt:

— Pardon uram, tévedtem.

A sétáló köszönve távozott; az író gyors pillantással meglátott egy szeretetre méltó arcú fiatal embert, aki rózsát viselt a gomblyukban.

— Azt hitte, én vagyok.

Egy pillanatra megállott a sötétben. Eregte, hogy csak meg kellene ragadnia a boldogságot, az új szerelmet és új örömet, a mely kínálkozik és a lehetőségét annak, hogy új életet kezdjen... Azután könnyed mozdulattal csókot dobott az ismeretlen nő felé.

— Inkább szenvedjen csalódást, mint hogy teljesen elveszítse illúzióját.

Es Jacques eltűnt a fák árnyékában.

TÁVIRATOK.

Zavargások Barcelonában.

Páris, szeptember 9. A Havas-ügynökség jelenti Barcelonából: A tegnapi rendzavarásokat az okozta, hogy a katonaság négy gyűlésen közbelépett, a melyeket a rézművesesegdek tartottak. A mikor a tömeg néhány letartóztatott embert ki akart szabadítani a csendőrség kezéből, a csendőrök a tömeg közé lőttek és egy ember megölték. Néhány ház ablakaiból követeket dobáltak a csendőrségre. Egy asszony ijedtében meghalt.

A cárné betegsége.

Pétervár, szeptember 9. A cárné állapotáról ma a következő orvosi jelentést adták ki:

Feodorovna Alexandra császárné egészségi állapotában a múlt héten nem állottak be komplikációk. Ő felségének ez idő alatt egészen rendes hőmérséklete és érverése, valamint jó közérzete volt, most pedig a teljes gyógyulás útján van. Több orvosi jelentés nem fog kiadatni. Ott udvari szülész, Hirsch udvari sebész.

Fölfüggesztett városi közgyűlés.

(Börcsök Gergelyék botránny.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Maró város szeptember havi rendes közgyűlése furcsán fejeződött be ma délelőtt: Bakos Ferenc h. polgármester fölfüggesztette a közgyűlést, miután Börcsök Gergely és az őt támogató képviselők lehetetlenné tették a tanácskozást.

Az ok, a min a hecc kitört, Börcsöknek egy múlt havi interpellációja, a mi a mai közgyűlésre tárgyalásul volt kitűzve. Börcsök a miatt interpellált, hogy Orbán Ignác főmérnök miért számít napidíjat és fuvar, mikor magánosok között fenforgó határvillongást igazít el? Megjegyzendő, hogy Börcsök az interpellációt tisztujítás előtt tette meg s hogy mi volt vele a célja, nem szükséges magyarázni még a kevésbé beavatottak előtt sem. Új tisztikart szeretett volna befészkelni, a főmérnöki állásra is volt jelöltje s az a nyolc interpelláció, amit a tisztujítás előtt jóformán minden hivatalnok ellen bezudított, ezt a célt akarta szotgálni. De bizony nem sült el.

A főmérnök különben szabály szerint számította fel napidíját, senki kifogást nem emelt ellene s úgy áll a dolog, hogy ehhez a közgyűlésnek semmi köze. Másodfokon ítélt benne az alispán, harmadfokon a földmivelésügyi miniszter, de hogy a képviselő fórum lenne, arról sehol sincs szó. Az állandó választmány nézete is ez volt s mikor a h. polgármester szabály szerint ezt az ügyet levette a napirendről, oly éktelen zivaj keletkezett, hogy előbb egy negyed órára, később pedig egész napra fel kellett függesztetni a közgyűlést s amily csendesen indult az ülés, ép oly zajos véget ért.

A közgyűlés reggel nyolc órakor kezdődött egy csomó miniszteri leirattal.

Ezek tudomásul vétele után került a sor Börcsöknek arra a nagy halom interpellációjára, amiket a múlt közgyűlésen tett.

A fogyasztási adóhátralékokról a tanács jelentést fog tenni, a Szarka-ötökösök ügyében hozott bírósági ítéleteket, az árvaszék be fogja terjesztetni, a kávéházi zárórák be nem tartására vonatkozólag pedig konkrét eseteket nem mondott Börcsök, így ezek lekerültek a napirendről.

Annál nagyobb vita és lármá keletkezett azonban a 6-ik tárgyalásra szánt interpelláció-

nál. Ennek az eredetét fennebb ismertettük. Az állandó választmány azt javasolja, hogy vegyék le a napirendről, mert nem tartozik a közgyűlés elé.

Börcsök Gergely szólásra jelentkezik, az elnök azonban megvonja tőle a szót s kijelenti, hogy az ügyet leveszi a napirendről.

Óriási zaj támadt az elnöki kijelentés után nyomán. Börcsök újból szólani akar végtére is Bakos h. polgármester egy negyed órára fölfüggeszti az ülést.

A gyűlés újból megnyitja után Gera Sámuel tanácsjegyző hozzá kezd a következő ügy előadásához, de oly éktelen lármá keletkezett, hogy nem folytathatta. Börcsök dühösen kiált az elnökre:

— Értse meg az elnök főjegyző ur, hogy mi ezt az ügyet tárgyalni akarjuk!

Bakos h. polgármester erre újból fölfüggesztette a gyűlést s folytatását, s holnap reggel kilenc órára tűzte ki.

Arad-hegyaljai szőlősgazdák az olasz bor ellen.

(Értekezlet Gyorokon.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 9.

Az aradhegyaljai szőlőbirtokosok nagyszabásu mozgalmat indítottak az olasz bor lehozatala és a magyar szőlősgazdák érdekeinek megvédésére. Ezen mozgalom a szeptember 21-én, Gyorokon tartandó nagygyűlésen fog testet ölteni, amelyre az Aradhegyalja minden szőlőbirtokosát meghívják.

A nagygyűlést előkészítő száz-as-bizottság vasárnap délelőtt Gyorokon, Sármezey Akos hegyközségi elnök vezetésével gyűlést tartott, amelyen megállapították a nagygyűlés napirendjét.

Avarffy Géza indítványára a száz-as bizottság a nagygyűlés elé a következő javaslatokkal lép:

1. Az olasz borvám klauzula megszüntetése.
2. A raktáron lévő és a fokozott mennyiségben beszállított olasz boroknak a kedvezményes és a normalis borvám-különbözettel (16 forint 80 krajcárral) való megadóztatása.
3. A sörfogyasztási adónak kétszeresre való felemelése.
4. A borbortyújtási adónak felére leendő leszállítása.
5. A hadseregnél illetve a legénységénél, napi 2 deciliter bor kiosztása fejéenként táp és egészségi szempontból.
6. A magyar boroknak olasz borokkal való keverésének szigorú tiltása.

Ezen pontokat Boros Iván, Marschall Lajos dr. és ifj. Lőcs Rezső hozzászólása után egyhangulag fogadták el.

Domány József szőlőbirtokos indítványozta, hogy a borból főzendő konyak főzési adója tetelesen szállíttassék le, azon célból, hogy a bor értékesítése ezután is lehető legyen.

Végre Nagy Zoltán szőlőbirtokos tett indítványt az iránt, hogy a sikságon termelt borok a hegyközségek területére egyáltalán ne legyenek hozhatók, és illetve onnan törvényileg eltiltassanak, nehogy azok hegyi bor elnevezésével értékesíttessenek.

Ezt a két utóbbi indítványt is egyhangulag elfogadták.

Végül a vasárnap, szeptember 21-én tartandó nagygyűlésre rendző bizottságot alakítottak, a melynek elnökül Avarffy Gézát, tagjaként az összes hegyközségi elnököket, továbbá Nagy Zoltánt, idős Lőcs Rezsőt, Langa Miklóst, Hász Kálmánt és dr. Marschall Lajost választották meg.

A lövészek ünnepe.

(A Lőrinc-napi díjlövészet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A városligeti lövőidében szombat óta szakadatlanul folyt a puskázás s nagy volt a verseny a lövészegylet tagjai között a Lőrinc-napi lövészet díjaira.

Az aradi polgári lövészegyletnek nagy ünnepe, mint az első években. A vidéki lövészegyletek legjobb lövői szép számmal látogattak el.

A díjlövészetet tegnap fejezték be. Ekkor osztották ki a díjakat. Az első díjat egy aradi fiatal ember, Magyar Andor nyerte mélylövésben. Egy sikerült szeglövés meghozta neki a „Milleniumi emlékdíj”-at. Második lett Ternajgó Lajos, 3. dr. Schütze József (Szatmár) 4. Lurz Vilmos (Déva), 5. ifj. Müller József, 6. Gebhart István, 7. Magyar Ferenc, 8. Bródy József, 9. Zesewits Alajos (Szászváros), 10. Jóó Béla négyeslövészekkel.

A mestertáblán első díjat Kosztka Emil, 2. Domonkos Lajos, 3. Steinhausz Gyula (Nagy-Ág), 4. Zesewits Alajos (Szászváros), 5. dr. Schützer József, (Szatmár), 6. Bródy József, 7. Ternajgó Lajos, 8. ifj. Mocsáry Béla (Ungvár), 9. Magyar Ferenc, 10. Szeidl Ágoston (Szászváros), 11. Sugár Gyula (Szászváros), 12. Lurz Vilmos (Déva), 13. Magyar Andor, 14. Weisz Dávid, 15. Feszler Károly, 16. Klein Ignác, 17. Ifju Müller József, 18. Geisler Calimir, 19. id. Mocsáry Béla (Ungvár), 20. Gebhart István.

Legtöbb mozsárlövés első díját Domonkos Lajos, 2. Szeidl Ágoston (Szászváros), 3. Ternajgó Lajos 4. id. Mocsáry Béla (Ungvár), 5. ifj. Müller József, 6. Zesewits Alajos (Szászváros), 7. dr. Schütze József (Szatmár), 8. ifj. Mocsáry Béla (Ungvár), 9. Bródy József, 10. Lurz Vilmos (Déva), 11. Sugár Gyula (Szászváros), 12. Magyar Ferenc, 13. Feszler Károly, 14. Gebhart István, 15. dr. Vertán Oszkár, 16. Kosztka Emil, 17. Magyar Andor, 12. id. Müller József, 19. Steinhausz Gyula, (Nagy-Ág), 20. Gábor András.

A pisztoly táblán a legtöbb találat első díját Ternajgó Lajos, 2. id. Mocsáry Béla (Ungvár), 3. Feszler Károly, 4. Magyar Andor, 5. Lurz Vilmos (Déva.)

A mély lövészek első díját id. Mocsáry Béla (Ungvár), 2. Feszler Károly, 3. ifj. Mocsáry Béla (Ungvár), 4. Magyar Andor, 5. Ternajgó Lajos.

Vasárnap volt a szokásos Lőrinc-napi társasbéd is, melyen a lövészegylet számos tagja vett részt.

Régi szokás szerint a főlövész mester, Múlek Lajos dr. emelkedett elsőnek szólásra és ugyan eme régi szokás szerint Orczy Lőrinc báró emlékére ültette poharát.

Ezután Kovács Vince lövészegyleti titkár a főlövész mestert, Múlek Lajos dr.-t köszöntötte fel. Magyar Ferenc lövészmester Urbán Iván főispán, Institóris Kálmán polgármester, Salacz Gyula, Varjassy Lajos és Sarlot Domokost mint az egyesület új és tiszteletbeli lövészmesterét ültette.

Institóris Kálmán polgármester mondott ezután emelkedett szellemű beszédet, melyben a lövészegylet iránt érzett hálájának és köszönetének adott kifejezést, amiért őt ilyen szép kitüntetésben részesítette. Sarlot Domokos főkapitány köszönő szavai során, melyen emlékezett meg az egyesület 71 éves múltjáról és az egyesületi tagokra ültette poharát. Domonkos Lajos lövészegyleti pénztáros a vidéki vendégekre és azok családtagjaira mondott talpraesett felköszöntőt. Varjassy Lajos városi tanácsos a lövészegylet két lövészmesterét köszöntötte fel.

Kovács Vince az aradi sajtót és annak jelen volt képviselőit, Mocsáry Béla ungvári lövészmester az aradi lövészegylet elnökségét, Weisz Dávid Kristyó János kamarai elnököt ültette. Utána Müller Károly a sajtó nevében mond köszönetet az elhangzott köszöntőért. Végül még Kristyó János a lövészmestereket és a lövészegylet fiatal tagjait, Nagy Kálmán lövészmester pedig az egyleti tagok családjaira emelte poharát.

Erdőtisztek kongresszusa

Menyházán.

(Első nap.)

— Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A Magyar Erdőtisztek Országos Egyesülete ma kezdte meg Menyháza-fürdőn ez évi közgyűlését, a melyet holnap a zölde völgyben, az arad-csanádi egyesült vasutak erdeinek közepette folytat. Az egyesület az Arad-csanádi egyesült vasutak meghívásának engedve tűzte ki közgyűlését erre a két helyre mint a hol a nagyfentosságu ügyek letárgyalása mellett alkalmuk van az ország erdőtisztjeinek Aradvármegye nevezetesebb erdőgazdaságait megtekinteni. Emeli a kongresszus súlyát és tekintélyét, hogy azon részt vesz az egyesület illusztris elnöke Bánffy Dezső báró főudvarmester, Magyarország volt miniszterelnöke, a ki számos alkalommal adta tanujelét az erdészeti ügyek iránt való lelkesedésének.

A kongresszus első napjáról, valamint az azt megelőzi, Aradon tartott ismerkedő estről a következő tudósítást adjuk:

Az ismerkedési est.

Hétfőn egész nap, a különböző vonatokkal érkeztek meg az ország erdőtisztjei Aradra. Fogadtatásuk és elszállásolásuknál Ajtay Sándor az arad-csanádi egyesült vasutak főerdésze, továbbá Szathmáry János főfelügyelő buzgólkodott.

Napközben az erdőtisztek megtekintették a várost, főképen a vértanúk szobrát. Több csoport kikocsizott a vesztőhelyre is, mások pedig az ereklíymuzeumot látogatta meg.

Este nyolc órakor, a városligeti vendéglő terraszán ismerkedő est volt. Ezen mintegy százharmincan vettek részt, közöttük több hölgy is, az erdőtisztek feleségei. Az ismerkedő estnek hivatalos jellege egyáltalán nem volt, s mindennemű felkészítést mellőztek.

A középső asztalnál ültek az előkelőségek: Bánffy Dezső báró főudvarmester, az erdőtisztek egyesületének elnöke, Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, Feilitzsch Artur báró országgyűlési képviselő, Soltz Gyula országos főerdőmester, miniszteri tanácsos, mint a földművelési miniszter képviselője, Horváth Sándor, miniszteri tanácsos, az erdőtisztek egyesületének alelnöke, Hirsch István főerdőtanácsos, a vallás-és közoktatásügyi kormány gazdasági osztályának képviselőjében, Csernovits Diodor dr. miniszteri osztálytanácsos, aradi államjósázigazgató, és még több erdészeti főtisztviselő.

Érkezés, barátságos diskurzus között telt el az idő. A vége felé fölállott Szathmáry János főfelügyelő és kiadta a másnapi utnak ordre de bataille-jét. Tájékoztatta minden résztvevőt az erdőtisztekről, s tudomásukra hozta, hogy ő, Ajtay főerdész, továbbá négy egyetemi hallgató, a kik önként fölajánlották szolgálataikat, mindenben rendelkezésükre állanak az idegeneknek. A tájékoztatást töst-szerű befejezéssel zárta be a főfelügyelő.

— Végül magyaros szívvél, barátsággal csak annyit mondunk: Isten hozta kedves vendégeinket!

Éljenzés volt a köszönete ennek a kedves Isten hozottnak.

Még vagy fél óráig voltak együtt az ismerkedők. Tíz után azután mindenkit hazatettett a különvonat korai indulási ideje.

Az ut.

Már Arad rendes hajnali képét is megváltoztatta a kongresszus. Négy óra után, mikor

más alkalommal csak egy pár elkésett ember igyekezik hazafelé, nagy élénkség volt a főbb utcákon. A szállókból csapatosan jöttek ki a kongresszus vendégei s ki kocsin, ki gyalogosan a pályaudvar felé tartott.

Öt óra ötvenhárom percre volt kitűzve az indulás ideje, de már jóval korábban együtt volt a kiránduló társaság. Bánffy Dezső báró körül csoportosult a kongresszus vezetősége s az utazás aradi vezetői.

A kora reggel, amint a nap nyárias erővel bontakozott ki a keleti ég felhőiből igen szép időt ígért. S az időnek ez a jókedvű előlegezése a megfelelő hangulatban tartotta a társaságot. Bánffy Dezső báró kedélyesen beszélgetett környezetével Vásárhelyi Béla főrendiházi taggal, Soltz és Horváth miniszteri tanácsosokkal, Feilitzsch Artur báróval, Csernovits Diodor dr. ral és másokkal.

Mikor a vonat, melynek Vass Gusztáv főfelügyelő volt a vezetője, előállott, megkezdtek szerepüket a rendezők, kiknek hivatását vörös karszalaguk jelezte. A rendezők: Szathmáry János főfelügyelő, Ajtay Sándor főerdész, Brassóványi János főellenőr, valamennyien a vendéglátó acsev. emberei, kiknek Ory Aladár, Héger János, Péterffy Akos és Péterffy Antal segítettek szíveskedéssel. Ezek az intézők buzgón sürögtek forogtak a várakozók között s már megkezdtek a tanácsadás munkáját, mely a legkevésbé sem volt kicsinylendő dolog.

— Mikor is indul a vonat — kérdezték egyfelől, míg más oldalról felhangzott az aggodalom:

— Bele férünk-e mindannyian... Nagyon sokan vagyunk.

— Láttak már olyan vonatot, melybe ne fértek volna be az utasok, ha mégannyian voltak is? — volt erre a megnyugtató válasz.

Ez a vasutas izü biztatás lecsillapította a kételkedőket.

Tényleg a vonat a rengeteg embert mind elnyelte. Néhány perccel az indulási idő előtt beszállt Bánffy Dezső báró és az intézőség a podgyász-kocsi után csatolt „kilátásos” szalon kocsiba, míg a többi utas a hátrább álló kocsikba tolongott.

— No ezt nem vártuk... Ez már vendéglátás — hangzott mindenfelé, mikor beléptek.

A kocsik ugyanis valóságos vendéglővé alakítva fogadták a vendégeket. A padok közé asztalokat állítottak, melyek fehér abrosz takarója s a teríték sok jót sejtetett. Az indulás után hamarosan zajos edény-csörgés vegyült bele a vonat zakatolásába. Kávés, teás kannákat hordoztak végig, s az asztalokon álló csészéket sorra megtöltötték. A bevezető után hideg sülték, felvágottak következtek, majd megcsapolták a sörös hordókat s hogy az acsev. vendégszeretete teljes legyen, még a dohányosokról sem feledkeztek meg.

Ilyenformán természetes, hogy nagyon vigan folyt az utazás. Világosig nem sokat tördtek a vidékkel. Itt azonban, mint valami szomorú sóhaj, mely egy percre elnyomta a jó kedvet, felhangzott:

— Világos... a fegyverletései helye.

Az aradiak megmutatták a Világos és Szőlős községek között elterülő hatalmas síkot, a hol negyvenkilencben asszonyomdra sirtak a huszárok, kötségsbeesett vigasztalanságban állottak a szabadság katonái. Ez az egyik oldal. A sikkal szemközt, mely a korai reggelben még borongós volt kissé, mintha a régi szomorúság kísértene rajta, ott állott Világos vára, dőlcegen, büszkén nézve szembe a hogy tetejére szikrázó nappal. Mintha a vigasztalás volna, olyan volt ez a napban sütőkéző vár, szemben a szomorú sikkal.

Ettől kezdve sokkal változatosabb vidéket láttak a vendégek. A dézmai várromot, majd a megkapóan szép hegyeket, melyek hol egyik oldalról, hol pedig mindkét felől emelkedtek a vasúti sínek mellett, Borossebesen átszállás volt. Itt a keskeny vágányu fürdői vonat vittet tovább az utasokat. A zöld világból egyszerre tornyok, villatetők váltak ki, majd feltűnt az Acsev. világa, s a többiek. Megérkezett a vonat a kongresszus színhelyére: Menyházára.

A fürdő sajátos hűs levegője teljesen felűdítette azokat is, kiket az ut talán elfárasztott s pompás kedvvel ugrált le a publikum a vonat lépcsőiről. Bánffy Dezső bárót láthatólag meglepte a hely szépsége. A fellobogózott állomás épület előtt megállott s kedvtelve szemlélte az üde, bájos képet, melyet már így első tekintetre nyújtott a fürdő.

Vásárhelyi Béla szolgált Bánffy bárónak kellő magyarázatokkal, a mit a kegyelmes vendég érdeklődve hallgatott. Néhány percnél szemléződés után Bánffy szállására tért, az Acsev. vilájába. A vendégsereg is eloszlott lakására, amelynek elfoglalására jogosító piros cédulákat még az utazás folyamán osztogatták szét a rendezőség. Az Acsev. mindenről gondoskodott. Mikor a vendégek szobáikba tértek, néhány perc múlva ott volt kinek-kinek felbárcázott podgyása is.

A kongresszus.

Tíz óra előtt érkezett meg a vonat Menyházára s egy órai pihenés után kezdődött az országos erdészeti egyesület kongresszusa. A kongresszus helye a fürdő vendéglő tágas étterme volt. Máskor itt keringnek a párok a híres Krisztina bálak alkalmával s itt tanakodnak azon, hogy Férjhez menjek-e, a lámpalázás mükedvelő kisasszonyok. Most egészen más hangulata volt a teremnek. A felállított széksorokat komoly urak, a kongresszus tagjai foglalták el, kik előre megvitatták a napirend tárgyait. Az elnökség asztalánál Bund Károly titkár foglalatokoskodott s előkészítette az iratokat.

Tíz órakor foglalta el helyét Bánffy Dezső báró elnök. Mellette Horváth Sándor miniszteri tanácsos, az egyesület alelnöke, Soltz Gyula miniszteri tanácsos, orsz. főerdőmester és Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az Acsev. vezérigazgatója ültek.

A megnyitót egy kis epizód előzte meg. Az asztal végén aradi hírlapírók és budapesti gyorsírók ültek. Bánffy báró mosolyogva szólott hozzájuk:

— Mit jegyeznek annyit. Nem fogok sok dolgot adni.

(A megnyitó.)

A következő pillanatban megkezdődött a komoly aktus. Bánffy Dezső báró a következő rövid beszéddel nyitotta meg a kongresszust.

Mélyen tisztelt uraim!

Van szerencsém ezennel az országos erdészeti egyesület megnyitása alkalmával a megjelenteket üdvözölni. Azt hiszem, hozzá méltóztatnak ahhoz járulni, hogy midőn itt, mondhatnám a szabad erdőben kongresszusunkra összegyűltünk, hogy köszönetünket fejezzük ki az Arad-csanádi egyesült vasutaknak szíves meghívásáért és nemkülönben szíves fogadtatásáért (éljenzés); s egyben, hogy örömlünknek adjunk kifejezést ama körülményért, hogy méltóságos Vásárhelyi Bélát az arad-csanádi egyesült vasutak képviselőjében itt üdvözölhetjük. (Lelkes éljenzés.) Ezek után a kongresszust megnyitottnak nyilvánítom.

Bánffy báró ezután bejelentette, hogy Bedő Albertet az egyesület első alelnökét a pozsonyi kiállításon való kötelezettsége tartja

távol a kongresszustól, melynek tagjait hozzáintézett levelében üdvözlö. Ezután felkérte a titkárt évi jelentésének előterjesztésére.

Bund Károly titkár mindenekelőtt bejelentette a kiküldött képviselők neveit, melyek a következők: A földmivelésügyi miniszter részéről *Soltz Gyula* miniszteri tanácsos, a vallás és közoktatásügyi miniszter részéről *Hirsch Zoltán* főerdőtanácsos. Aradmegyét *Boros Iván* tb. főjegyző és *Pál Miklós* főerdész, az aradi aradi gazdasági egyesületet *Hendrey Pál*, *Öry Sándor* és *Rácz István* képviselik. Képviselve van továbbá több külföldi erdészeti egyesület, az aradmegyei gazdasági egyesület, Budapest főváros, Brassó, Selmecbánya, Seps-Szentgyörgy város, több uradalom stb.

(Évi jelentés.)

Bund Károly titkár ezután előterjesztette nagy gondnal és körültekintéssel szerkesztett terjedelmes jelentését. Az egyesület életében a legutóbbi közgyűlés óta előfordult jelentősebb mozzanatok közül a titkári jelentésből a következőket emeljük ki:

Az egyesület az elmúlt évi közgyűlés határozatahoz képest Sárosvármegye gazdasági egyesületének az ideai legeltetés ügyében megindított mozgalmával foglalkozott és ebben a kérdésben elfoglalt saját álláspontját az érdekeltek tényezőikkel nagy számban terjesztett röpirat útján ismertette. E fontos közgazdasági kérdés beható tanulmányozásáért a földmivelésügyi miniszter ur az egyesületnek köszönetet fejezte ki.

Hasonlóképpen foglalkozott az egyesület a hunyadvár-megyei gazdasági egyesület által a vederdóterületek kijelölése és legeltetése ügyében szerkesztett emlékiratával.

Miután a titkári jelentés még felemlíti, hogy az egyesület a *bükkfai* támogatását a földmivelésügyi kormány pártfogásába ajánlotta, ráterít az egyesület *irodalmi tevékenységének* azon részére, a mely irodalmi pályázataitól függetlenül. Rendes kiadványain kívül (Erdészeti Lapok, Erdészeti Zsebnaptár, Erdészeti Rendeletek Tára) kiadta az egyesület *Pécs Dezső* m. kir. erdőmesternek a külföldi fafajok megismeréséről szóló művét, *Fekete Lajos* főerdőtanácsos és akadémiai tanár népszerű erdészeti növénytanának második füzetét és *Pál Albert* m. kir. erdőrendezőnek az erdőőrök kötelei részére írt mennyiség-tanítást pedig kiadásra elfogadta. Az erdészeti műszert szerkesztő bizottság nagy mennyiségű szöveget gyűjtött és egyes kötetes szakkifejezésekre nézve előzetes megállapodásra jutott.

A tél folyamán az egyesület saját helyiségeiben több nyilvános felolvasást tartott.

A pozsonyi II. gazdasági kiállításán az egyesület összes kiadványaival, székházának képével és erdészeti szerszámgyűjteményével vesz részt.

Az egyesület törzsvagyona ez időszerint 817.886 korona 81 fillérre rug, mely összegből 888.930 korona 48 fillér az egyesület székházára esik.

A *Bedő Albert*-alapítványból az egyesület két erdészeti akadémiai hallgatót lát el évenként 600—600 kor. ösztöndíjjal, míg jótékony alapítványaiból szorult anyagi helyzetben levő tagjai s illetve azok özvegyei s árvái között összesen 4694 kor. segélyt osztott szét.

Az év folyamán elhunyt az egyesület tagjai közül *Tisza László*, *Barlay Sándor* a lippai erdőfelügyelőség főnöke és többen. Mindannyiuk elhunyt felett részvételt fejezi ki a kongresszus.

Az egyesületnek ez időszerint 1 tiszteletbeli, 859 alapító s 1143 rendes tagja — összesen tehát 2003 tagja van.

A jelentést, valamint a benne foglalt javaslatokat egyhangulag elfogadták.

(A földmivelésügyi miniszter üdvözlése.)

Blaschek Ede, Eszterházy herceg erdőtanácsosa indítványára elhatározta ezután a kongresszus, hogy *Darányi földmivelésügyi miniszter* táviratilag üdvözlö.

A távirat szövegét a következőkben állapította meg:

Az Országos Erdészeti Egyesületnek a mai napon Menyházán tartott közgyűlése megemlékezően Nagyméltóságodnak a hazai erdőgazdaság fölvirágoztatása körül szerzett hervadhatlan érdemeiről, Nagyméltóságodat őszintén üdvözlö.

Báró Bánffy Dezső
elnök.

Bund Károly,
titkár.

Bánffy báró elnök javaslatára a számadások megvizsgálására és a jövő évi költségvetés megállapítására kiküldettek *Oszterlak Armin* elnökelete alatt: *Orlovsky Gyula* és *Berthold Károly*.

Az alapszabályok több pontját módosította a közgyűlés, oly értelemben, hogy állandó számadásvizsgáló bizottságot választ és a választmányt nem 3 évről 3 évre egyszerre választja, hanem évenként annak kilépő negyedét.

A *Deák Ferenc*-alapítványból kiírt pályázatot tárgyalván, a közgyűlés egy faanatomia mű megírásával *Turson János* dr. m. kir. főerdészt, a faeladási szerződésekről szóló munka megírásával pedig *Téglás Károly* m. kir. erdőmestert bizta meg. Kiadta az egyesület *Gaul Károly* műegyetemi tanárnak „Hazánk házi faiparáról” szóló díjnyertes művét. A *Deák Ferenc* alapítvány 1903. évi kamataiból több erdészeti napikérdést tárgyaló füzetre ír ki az egyesület pályázatot.

(Tiszttüjtés.)

Következett a tisztújítás.

Bánffy báró elnök, megköszönve a bizalmat, bejelentette a maga és a tisztviselői kar lemondását. Az új választásra szavazatszedő bizottság kiküldését javasolta. Indítványára a szavazatszedő bizottság elnökül *Blaschek Ernő*, tagjaik pedig *Borovszky Gyula* és *Kiss Ferenc* küldettek ki.

Soltz Gyula miniszteri tanácsos emelkedett ekkor szólásra. Indítványozta, hogy nagy érdemeire való tekintettel, a nélkül, hogy ezt bővebben indokolni szükségesnek tartaná, fejezze ki a közgyűlés őszinte háláját és köszönetét *Bánffy Dezső* báró elnök iránt. (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

Bánffy Dezső báró: Hálával fogadja ezt az elismerést, melynek viszonzásául nem tehet egyebet, mint hogy megfogadja, miszerint a jövőben még fokozottabb buzgalommal tesz eleget az egyesület iránti kötelességeinek. (Éljenzés.)

A titkos szavazással folyó választás indult meg s ennek eredménye a jelölésekből ítélve, miután az eredményt még nem hirdették ki, a következő lesz:

Elnök: *Bánffy Dezső* báró, m. kir. főudvarmester, v. b. t. tanácsos, stb., stb.

I. alelnök: *Kálnoki Bedő Albert* dr., nyugalmazott földmivelési államtitkár, országgyűlési képviselő stb.

II. alelnök: *Horváth Sándor*, miniszteri tanácsos.

Választmányi tagok: *Almásy Andor*, m. kir. erdőtanácsos. *Arató Gyula*, m. kir. erdőmester. *Balázs Vince*, m. kir. főerdőmester. *Bartha Gyula*, m. kir. főerdőtanácsos. *Bittner Gusztáv*, urad. erdőmester. *Csiby Lőrinc*, m. kir. erdőtanácsos, ak. tanár. *Csik Imre*, kir. erdőfelügyelő. *Csupor István*, primási főerdőmester. *Eleőd Józsa*, ügyvéd. *Feilitzsch Arthur* br., országgyűlési képviselő. *Fekete Lajos*, m. kir. főerdőtanácsos, ak. tanár. *Garathy Kálmán*, m. kir. erdőigazgató. *Havas Ágoston*, apátsági erdőmester. *Havas József*, kir. erdőigazgató. *Han-gay Géza*, m. kir. erdőtanácsos. *Hirszt István*, m. kir. főerdőtanácsos. *Illés Nándor*, nyug. m. kir. főerdőtanácsos. *Kallina Károly*, nyug. m. kir. főerdőmester. *Nemeskéri Kiss Pál*, cs. és kir. kamarás, földm. államtitkár. *Krajcsóvicz Béla*, kir. erdőfelügyelő. *Khuen Héderváry Károly* gróf, horvát-Szlávon- és Dalmátországok banja, földbirtokos. *Laitner Elek*, m. kir. erdőigazgató. *Lászlóffy Gábor*, kir. erdőfelügyelő. *Máday Izidor*, miniszteri tanácsos. *Nagy Károly*, m. kir. erdőtanácsos. *Podhráczky András*, Co-

burg herc. erdőigazgató. *Reinfusz Bódog*, prépostsági erdőmester. *Rónay Antal*, m. kir. főerdőtanácsos. *Rutska Tivadar*, nyug. m. kir. főerdőtanácsos. *Schmidt Ferenc*, uradalmi erdőmester. *Soltz Gyula*, orsz. főerdőmester, min. tanácsos. *Soltz Ottó*, ársz. főerdőmester, erdőmester. *Szönyey István*, városi erdőmester. *Tavi Gusztáv*, m. kir. főerdőtanácsos. *Tomcsányi Gusztáv*, m. kir. erdőigazgató. *Tomcsányi Gyula*, m. kir. erdőigazgató. *Vadas Jenő*, m. kir. főerdőtanácsos, ak. tanár. *Vadászfy Jenő*, közalap. erdőmester.

Számadásvizsgáló bizottság: *Balog Ernő*, m. kir. főerdész. *Bodor Gyula* m. kir. erdőmester. *Boitner Gyula* osztr. áll. vas. főerdész. *Guckler Károly* székesfővárosi erdőmester. *Schmidt Károly* m. kir. erdőmester. *Szalai Ernő* m. kir. közalap. főerdész. *Tordony Gusztáv* m. kir. erdőszámvizsgáló.

(Legeltetés és erdőseítés.)

Kimagasló része volt a közgyűlésnek *Téglás Károly* m. kir. erdőmester előadása a legeltetésnek erdőgazdasági és közgazdasági szempontból való kérdése. Az előadást, mely nagyszabású, sok szakértelemről tanuskodó munka, nagy figyelemmel hallgatták végig. Főbb részeiben a következő:

Az előadó rövid bevezetés után mindenekelőtt a legelőhiány okaiat foglalkozik. A legelőhiány legfőbb okait — elmentésben azokkal, a kik e tekintetben az erdőgazdasági tulajdonosok rendezetlenségében keresi. Attétekint birtokviszonyainak az urbéri viszony megszüntetése óta bekövetkezett gyökeres átalakulásán és ezzel párhuzamba állítva a legelőgazdaságot: konstatálja, hogy a birtokviszonyaik változásával a legeltethető legelő- és erdőterületek többé-kevésbé feldarabolódtak és a birtokbeli különválással kapcsolatos gazdasági elkülönülés a gazdaság alapjait lényegesen át alakította, addig a legelő gazdaság megmaradt ősi állapotában s ugyanazt a gondatlan, kiméltlen gazdálkodást erőszakolja ma is, a melyet az urbéri viszony rendezése előtti időkben folytatott, a mikor a közösen használt erdők és legelők óriási komplexumain a csordák helyet változtatva legelhettek és nem szorultak ugyszólvá napról-napra ugyanarra a területre. A legelők pihentetésével, javításával, ápolásával rendszerint nem törődtek.

A legelők szegényedése, romlása a legelőgazdaság megváltoztatására épp úgy nem volt hatással, mint a birtokviszonyok átalakulása, sőt a javuló gabonakereslet újabb hibába sodorta a gazdákat, a mennyiben kedvez adott a legelők részének feltöréséhez és a takarmány-növények termesztéséhez is kisebb területekre szorította.

A legelőhiány ezen származási okaiat szemben az előadó véleménye szerint téves és közgazdaságilag nagyon káros eljárás volna a legelőhiány megszüntetésére kizárólag az erdei legeltetés kiterjesztése és a legelő kibővítése által törekedni.

Előadó a legelőhiány megszüntetése érdekében első teendőinek nem a legelőterületek bővítését, hanem a rendszeres legelőgazdaság összes feltételeinek biztosítását tartja. Kijelenti azonban, hogy ezzel korántsem akarja a legelőterületek bővítését szükségtelenné vagy mellékesnek minősíteni.

Szükségét látja maga is, hogy ahol arra alkalmas erdőszült területek vannak és azok az állattenyésztés szolgálatában állandóan nagyobb jövedelmezőséget ígérnek, mint az erdőgazdaság, ott az állattenyésztés érdekei nyerjenek lehetőleg teljes kielégítést (különösen célszerűen berendezett fás-legelőkkel); de mivel a legelőszükséglet megfelelő kielégítése csak úgy képzelhető, ha a legelők felhasználása és kezelése tekintetében okosabb gazdálkodás lép életbe, ennél fogva a legelőbővítések terén az erdészeti segítő szerepét is csak olyan mértékben véli kifejtenedőnek, amilyen mértékben meglesz a biztosíték arra nézve, hogy az állattenyésztés szolgálatára kihasítandó erdőrészek használata az okosabb lesz.

Ezek a garanciák előfeltételei a legelőhiány megszüntetését célzó egész akciónak. Biztosításuk érdekében az erdészeti és a gazdasági-célirányos tevékenységét, a földmivelési kormány oktató és példaadó akciójának a lege-

lők használatára és kezelésére való fokozottabb kiterjesztését és legelőgazdaságunknak törvényhozási uton való rendezését hangoztatja. A legelők kezelésében és használatában megörögzött ösdi rossz szokások helyét a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő gazdálkodás váltása fel s egyrészt azon csekély értékű jószágoknak számában kevesebb, de értékben nagyobb állatokkal való kiváltása, másrészt a takarmánytermelés és istállózás megfelelő fokozása révén megszűnik végre az a nagyfokú rendszertelenség, ami népünket a legelők tönkretételébe szinte belekényszeríti.

Ebben a ténykedésben természetesen nagy szerepe volna földmívelési kormányunk oktató és példaadó akciójának is, mely gazdasági életünk különféle ágazataiban igen szép eredményekkel igazolta életrevalóságát.

De bármilyen lelkes legyen is az a tevékenység, amelylyel az erdészet, a gazdatársadalom és a földmívelési kormányzat ezen feladatait megoldani igyekszik, a legelőhiány megszüntetéséhez szükséges előfeltételek biztosításában teljes sikert még sem érhet el, mert a társadalmi akció — a mint mezőgazdasági és mezőrendőri törvényünknek a legelőgazdaság terén tapasztalható eredménytelensége is meggyőzőleg tanúsítja — népünk gazdasági életét csak olyan dolgokban képes kellően és idejében átalakítani, amelyekben a jó tanácsot törvényben gyökerező rendelkezések támogatják.

Mindezek figyelembevételével előadó a következő határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

Tegyen az Országos Erdészeti Egyesület lépéseket arra nézve, hogy a legelőgazdaság törvényhozási uton szabályoztassék.

Mivel pedig a legelőgazdaságról szóló törvény céljainál és vonatkozásainál fogva első sorban nem erdészeti, hanem állattenyésztési és illetőleg mezőgazdasági ügy:

intézkedjék az Országos Erdészeti Egyesület oly értelemben, hogy a legelő gazdasági törvény megalkotására vonatkozó javaslata az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel történő megállapodások értelmében, a nevezett egyesülettel lehetőleg egyetértően és egyidejűleg terjesztessék a kormány elé.

Feilitzsch Arthur báró azt javasolja, hogy ne csak az O. M. G. E.-et keressék meg, hanem lépjenek érintkezésbe az összes vidéki gazdasági egyesületekkel is. Beszédének nagy figyelmet keltett része volt az, a mikor hangsúlyozta, hogy minő téves az a felfogás, mintha az erdőgazdálkodással a legeltetésnek ártani akarnának. Ez nem lehet célja az erdőgazdaságnak, a minthogy például a merkantilizmusnak se lehet az a célja, hogy az agrárizmusnak ártsanak; a mint a merkantilizmus az agrárizmusnak, ép úgy kiegészítője az erdőgazdaság a mezőgazdasági kultúrának. (Élénk helyeslés.)

Martoss Sándor állami erdőmester közös bizottság kiküldetését javasolja, hogy ne írásban tárgyaljanak a gazdasági együletek, hanem egy ankétben.

Krajcsovits Béla kir. erdőfelügyelő azt indítványozza, hogy irjanak fel a földmívelésiügyi minisztériumhoz az iránt, hogy az 1894. évi XII. t. c.-nek a legeltetésre vonatkozó szakaszai hajtassanak végre.

Valamennyi indítványt szavazás alá bocsátották s hosszas komplikációk után az a határozat formálódott ki, hogy Téglás előadói javaslatát elfogadták azzal, hogy a gazdasági egyesületekkel érintkezésbe lépnek, ennek formáját azonban nem állapítják meg, hanem a választmányra bizzák. Elfogadták Krajcsovits Bélának az 1894. XII. t. c. végrehajtására vonatkozó indítványát is.

Ezzel a mai tanácskozások véget értek.

Bánffy Dezső báró elnöklété alatt jelen voltak a közgyűlésen: Horváth Sándor miniszteri tanácsos, II. alelnök, Soltz Gyula miniszteri tanácsos orsz. főerdőmester, Feilitzsch Artur báró országgyűlési képviselő, Hirsch István közalapítványi főerdőtanácsos, a kultuszminiszter képviselője, Leitner Elek m. kir. erdőgaz-

gató, Csernovics Diodor áll. jószágigazgató, Szathmáry János, Vas Gnsztáv acsev. főfelügyelő, Gödrey Ferenc, sepsi-szt. györgyi polgármester, Bund Károly az orsz. erdészeti egyesület titkára, Carnidesz György, Almásy Andor, Laukó Sándor, Csipkay János, Borsos Béla dr., Borsos Géza, Borsos Lajos, Bund Henrik, Bund Károly, Ribiczey Ferenc, Timók János, Rande Károly, Hubay Zsigmond, Földes Tamás, Boros Iván, Mátyay Imre, Balogh Dezső, Györy Géza, ifj. Györy Géza, Oláh Ödön és neje, Oláh Bertalan, Bíró Lajos és neje, Palos Konrád, Nikmann Rezső, Tompa Ferenc, ifj. Gödrey Ferenc, Verbos Bertalan és neje, Krajcsovics Béla, Brassóványi József, Habermelner N. és neje, Hirsch István, Bogdán Géza és neje, Téglás Károly, Ratkovszky Károly, Simon Gyula, Leitner Elek, Blaschek Ede, Havas Agoston, Darkó Gábor és neje, Murányi Károly, Giller János, Pataky József, Parnovszky Károly, Szöcs Miklós, Hajnal István dr., Gábor Sándor, Bodnai Rikárd, Sift Ágost, Roth Emil, Szentpáli Kálmán, Draskovics József, Korai Frigyes, Kaán Károly, Skobek József, Pálka Gyula, Bereczky Gyula, Székely István, Mikhalusz Sándor, Bögözy Antal és neje, Szvoboda Mihály, Kallivoda Agoston, Berghold Károly, Kiss Ferenc, S. Ilárd Károly, Szudy Elemér, Losonczy Zoltán, Zolomy Imre, Fischer Károly, Barrogh Béla, Molnár Lajos, Cserni Győző, Markon Antal, Kaufmann Béla, Bíró Lajos, Pál Miklós, Bartha Gábor, Bedő Zoltán, Terény Sándor, Antal Miklós, Pécsi Dezső, Sugár Károly, Incze Manó, Bolyos József, Ory Sándor, Ory Béla, Rózsa Imre, Baumgartner János, Mairovitz Emil, Telecsánszky Nándor, Mokányi Ernő, Ory Aladár, Keller János, Hesz Gyula, Antalik Károly, Laboda Lajos, Lengyel Sándor, Zsivanovics István, Rosenthal Zoltán dr., Karácsonyi Sándor, Buschala Samu, Várnai Sándor, Radik Miklós, Homicskó Aladár, Róth Gyula, Vermes Viktor, Popovics N., Balogh Kálmán, Mayer Gyula, Marton Sándor, Röhrich Márton, Porubszky Gyula, Föthy Nándor, Miklós Lajos, Jakó Géza, Almásy István, Reinfus Félix, Somossy Lajos, Mihályfy Mihály, Szucsics Sándor, Orlovsky Gyula, Konok Tamás, Suszter N., Vadászfy Ferenc, Páncél Ottó, Nagy György, Daempfl István, Székely György, Pajer N., Branik Kálmán, Acs N., Marsovszky Géza, Kondor Henrik, Sümegi Ignác, Anderky Aladár, Iváskó Sándor, Gyenge István, Dán Elek Legényi Jenő, Tabajdy Sándor dr.

Kép a fürdőn.

Mig az üvegfa teremben a közgyűlés folyt, komoly indítványok, az erdőgazdaság javítását célzó javaslatok hangzottak, kin nevető napsugár kacérkodott az üde zöldben álló világgal. Mintha kezdetén állana az idő a nyárnak olyan fiatalos, telve derűvel, májusi erővel.

Ez a pompázó idő a fürdőközönséget mind kicsábította a villákból. Ott járt-kelt a publikum mosolyogva a fürdővendéglő körül. A nők világos ruhája, a napernyők színe élénken intetett be a hűvös üveg-terembe, hol a gyűlést tartottok.

Mindenfelé terített asztalok fehérlettek, várva a gyűlésezőket, kik a munka után rá is szolgáltak az ebédre. Az asztalok környékén ott várakozott egy fekete csapat: Nagy Károly aradi cigánybandája, mely már buzta volna a lakomához a nótákat. A cigányokat nagy gond gyötörte. Szerették volna tudni, milyen nótával kedveskedjenek a kegyelmes urnak. Mikor egy újságíró, akit a cigányok ismernek, a szavazás alatti időközben kiment a gyűlésteremből, Jancsi, a zenekar tipikus brácsása oda sompolygott hozzá, s megkérdezte:

— Mi a nagyságos kegyelmes ur nótája?

Lehet, sőt igazi magyar ember létére bizonyos is, hogy Bánffy bárónak meg van a kedves nótája, de a cigányokat nem tudta felvilágosítani senki.

Közben jól eltelt az idő. A fürdőközönség mindenfelé asztalhoz ült. De ez a látvány, mely az üvegfaon átkísértett, nem tudta megingatni a gyűlésezőket, kik mindvégig kitartottak teljes figyelemmel.

A banket.

Délben tizenkét órakor a fürdő előtti tisztáson, zöld fákkal körülvett gyönyörű helyen terítve állott a másfél százra terített asztal ahhoz a társas ebédhez, melyet az erdészek tiszteltére az Arad-csanádi vasutak igazgatósága adott.

Az ebéd alatt Bánffy Dezső báró mondta az első felköszöntőt a királyra.

— Bocsássanak meg — így kezdte beszédjét Bánffy báró, — hogy elsőnek szölk fel, azt sem tudom megillet-e az első szó s hogy engem illet-e meg. Egyrészt itt ül mellettem (Vásárhelyi Bélára mutatva) a házigazda, másrészt azt sem tudom még, vajjon én vagyok-e az elnök, vagy sem, a választás eredménye nem lévén kihirdetve. Tekintve azonban, hogy ezt a tisztséget évek óta én viselem, bátorságot vegyek magamnak először felszólalni s éltetni a legelső magyar embert: a királyt.

Zugó éljenezés fakadt a felköszöntő nyomán, a cigány-zenekar pedig a Szózat-ot játszta.

Vásárhelyi Béla főrendiházi tag állott fel ezután s nagy tetszés közt szölk az erdészek nemes hivatásáról. Az emberekben megvan a rombolásra való hajlandóság s ez leginkább az erdők pusztításában nyilvánul meg. Pedig tudvalevőleg minden ország elpusztul, amelynek népe az erdőket pusztítja, szomorú példák vannak erre: Spanyol- és Görögország, Portugália romlása. Ezek pusztulását szölk tisztán az említett rossz hajlandóságnak tudja be. Az erdészek feladata e rombolás meggátolása. Szép és nehéz feladat ez, s akik ennek tudatát átérzik, lelkük kívánságával kell hogy hozzájáruljanak. Az erdészeti egyesület tagjait, különösen annak illusztris elnökét élteti s poharát azokra a célokra üriti, amelyek az egyesület előtt állanak, s amelyeket ez elérni akar.

Feilitzsch Arthur báró a háláról, erről a nemes és szép érzésről beszél. Hálával van eltelve ő az arad-csanádi vasutak iránt, a mely ezt a szép napot létre hozta. Különösen hálával van eltelve a vasutak lelke, atyja: Vásárhelyi Béla iránt. Az egész vasut-társaságot kellene éltetnie, de mikor Vásárhelyi Béláért üriti poharát, érzi, hogy ez egy emberrel az egész vasutat éltette.

Soltz Gyula országos főerdőmester Bedő Albertre, az egyület alelnökére üriti poharát.

Sipos Gyula erdőtanácsos — Soltz Gyulára. Gödrey Ferenc sepsi-szent-györgyi polgármester pedig hangulatos, szép beszédben Horváth minisztertanácsosra.

Felköszöntőket mondtak még: Téglás erdőmester — a vendégekre, Havas Agoston a gyűlés rendezőire, Koller János, főerdész pedig rendkívül sikerült humoros tőszban az asszonyokat éltette. A tősztok sorát Rádel István uradalmi intéző, az Aradi Gazdasági Egyület kiküldöttje és Soltz Gyula zárták be.

A társaság délután a márvány bányákat tekintette meg; Bánffy Dezső báró ma este Wenckheim gróf vendége volt.

A közgyűlést holnap, szerdán a Gurahonc mellett lévő zöldezi völgyben folytatják.

SPORT.

+ Aradi tornászok diadala Debrecenben. Fényes eredménnyel vett részt az „Aradi Tornaegylet” négy tagja a f. hó 7-én és 8-án lefolyt debreceni országos tornaversenyen, melynek keretében a debreceni új versenypálya is felavattatott. A versenyen a fővárosi és vidéki legjobb erők vettek részt és ezen körülmény mellett is az „Aradi Tornaegylet” a legtöbb díjat hozta el. Ziffer Sándor ez a sokoldalú atléta, ki számos országos versenyen feltűnt már ügyességével, négy díjat és egy értékes

tisztelet díjat nyert. A *diszkoszvetésben* disztított nagy ezüst érmet és egy remekművű aranyórát láncsal, a *magasugrásban* nagy ezüst érmet, a *súlydobásban* nagy bronz érmet és a *távugrásban* nagy bronz érmet hozott. Alt János a 150 méteres síkfutásban, hol Helmich Miksa, Magyarország többszörös bajnoka után érkezett be, nagy ezüst érmet nyert és ugyanezen versenyszámban *Solymos Ferenc* negyedik helyre jött be 25 versenyző közül. *Győrfi Ernő*, ki kerékpáron képviselte a Tornaegyletet, a megnyitó versenyben bronz érmet nyert. Az aradiakat a verseny közönsége élénk ovációkban részesítette az elért szép eredményért.

A téli színházi szezon.

(A színházigazgató jelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Zilahy Gyula, az Aradi Nemzeti színház igazgatója ma bocsátotta ki a *Jelentés-ét*, mely az október elsején kezdődő téli színházi idényre szól. A jelentés első része általánosságban sorolja elő azokat az igazán nemes és nagyszabású terveket, amelyekkel Zilahy a téli szezonhoz kezd, tájékoztat a programról, melynek előkelőségét emelni

„Serkent és buzdít művészi ambícióm, s a nagy igényeket joggal támasztó színházi közönség iránti kötelességem is”, — mondja a jelentés.

Kilátásba helyezi a direktor, hogy színháza számára *hazai íróink és zeneszerzőink* legkiválóbbjai fognak darabokat írni, a *külföldi színházak remekművei* közvetlenül kerülnek ide a párisi, berlini és bécsi ügynökségek útján.

Ezen darabok fordítási jogát maga szerezte meg, s ez által módjában lesz előadatni nemcsak a fővárosban sikert aratott darabokat, hanem a külföld többi ujdonságait is. Terve kereszül vitelében segítségére lesznek elismert műfordítóink, kikkel erre már megállapodott. Nagy súlyt helyez az *operákra* és e tekintetben az Aradi Nemzeti Színház régi nivóját óhajtja elérni. Ezen törekvése megvalósítására a *zene-kart teljesen újjászervezte*, megnagyobbitotta és kiegészítette, illetve a hangszereket szaporította és így a zenekar *Orbán Árpád* karmester vezetésével az ő nagy zenei tudásával az operai előadások nivóját magasra fogja emelni.

Vendégszereplések: Az idei téli évadra az alább felsorolt művészekkel szerződött Zilahy: Operákra: *Vasquez Molina* grófné, *Szeyer Ilonka*, *Kacsér Margit*, *Dancsly Sarolta*, *Alberti Verner*, *Takács Mihály*, *Kornay Richárd*, *Hegedűs Ferenc* és *Mihályi Ferenc*. Ezzel az anyaggal vált lehetővé, hogy a színiidényben már előadásra kerülnek a: *Hunyadi László*, *Hási tücsök*, *Roland mester*, *Lohengrin*, *Tanhauser*, *Bajazzók*, *Ernani*, *Traviata*, *Troubadour*, *Rigolettó*, *Carmen*, *Büvös vadász*, stb. operák, miáltal a vidéki színházak között színházunkat a legelső sorba akarja emelni az igazgató.

Dramai darabokhoz vendégszereplésre megnyerte a következő művészeket: A *Nemzeti Színház*tól: *Márkus Emília*, *Jászay Mari*, *Delli Emma*, *Helvay Laura*, *Paulayné*, *Cs. Alszege Irma*, *Ligeti Juliska*, *Náday Ferenc*, *Mihályfi Károly*, *Beregi Oszkár*, *Császár Imre*, *Szacsvay Imre*, *Pálfi György*. *Népszínház*tól: *Blaha Lujza*, *Küry Klári*, *Németh József*, *Kovács Mihály*. *Vígyszínház*tól: *Csillag Teréz*, *Nikó Lina*, *Varsányi Irén*, *Góth Sándor*, *Hegedűs Gyula*, *Fenyvessy Emil*, *Balassa Jenő*, *Vendrey Ferenc*. *Magyar Színház*tól: *Sziklay Kornél*, *Ráthonyi Akos*. — Programjában azt igéri az igazgató, hogy a *vendégszerepléseket* bérletben fogja megtartani.

Ciklusok: A klasszikus színpadi termékek előadására *Schakespeare*, *Molière*, *Csiky*, *Jókai* és magyar történelmi ciklusokat szándékozik rendezni.

Ujdonságok, reprizek: A színrehozandó darabok között a következő ujdonságok vannak:

Hazai szerzőktől: *Dada*, *Fra Girolamo*, *szombatosok*, *Rubintosok*, *Léha világ*, *Egy görbe nap*, *Szerelem óvodája*, *Kurucz Feja Dávid*, *Bottyán generális*, *Roland mester*, *Katinka operák*, *Harc az aranyért*, *Rozsályi malom*, *Régi szerető*, *Liliom Klári*, *Kilencedik*. Operettek: *Napfogyatkozás*, *Cleopatra*, *Uj földesur*. **Külföldi írók művei:** (próza művek) *Kereszt jében*, *Morituri*, *L'Aiglon*. Opera: *Lohengrin*, *Tanhauser*, *Rolandmester*, *Blási tücsök*. Operettek: *Nilusi varázsló*, *Milliók a hó alatt*, *Három kívánság*, *Adám és Eva*, *Rosina*, *Edes lányka* s azonkívül egy egész sereg repriz.

Uj tagok: a téli szezonra a következő új tagokat szerződtette Zilahy Gyula: *Rózsa Lili* operett-szubrett, *Szilasy Juliska* énekes naiva, *Füredi József* komikus, *Bokor Imre* siheder szerelmes, néhány kardalmoz és huszonnégy új zenész.

Egyidejűleg bérletet is hirdet az igazgató, a mely iránt naponként délelőtt és délután a színházi pénztárban *Gonda Lászlónál* lehet intézkedni.

Szelle Józsefnét megbüntették.

(Megtorlás a hatóság megsértéséért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A mióta *Szelle József* megszökött Aradról, azóta a feleségének többször volt dolga a bíróság előtt. Ma férje bűnéért szabtak büntetést reá.

Emlékezetes lesz még, hogy *Szelléné* a múlt évben kérvényt adott be a bírósághoz, melyben többek közt az aradi törvényszék csődbíróságára célozva, a következő passzus volt olvasható:

„Ilyen, csak *gyerkőcökhöz* illő határozat régen visszazérmazott volna abba a sötétségbe, a honnan származott.

A beadványt *Szelle József* készítette, de miután *Szelléné* volt aláírva, utóbbit érte a felelősség. Az aradi járásbíróság *Szelléné* ellen megindította az eljárást hatóság ellen elkövetett rágalmozás miatt.

Ma délelőtt volt ebben az ügyben *Révai Kálmán* aljárásbíró előtt a tárgyalás, *Szelléné* nem jelent meg, hanem ügyvédje, *Sonnenfeld Károly* dr. képviselte.

Az ügyvéd legelső sorban tagadta, hogy a sértő hangú kérvényt *Szelle Józsefné* írta. A bíróság azonban megállapította, hogy a kérdéses kérvényt *Szelléné* adta be s így ő felelős érte. A védő ez ellen felfolyamodással élt.

Mikor aztán a bíró tárgyalni kezdte az ügyet, *Sonnenfeld* dr. kérte, hogy szerezze be az eredeti beadványt, mert a járásbíróság előtt csak mosolat feküdt. A bíróság azonban evvel a kérelmével is elutasította a védőt, mert a másolatból is megtudta állapítani a hatóság ellen elkövetett rágalmozást. Majd azt vitatta a védő, hogy a panaszlott kitétel nem a hatóságra, hanem csak a csőd-választmányára vonatkozik, ez pedig nem hatóság.

Révai bíró azonban nem fogadta el ezt az álláspontot, hanem bünsnek mondotta ki *Szellénét* a hatóság ellen elkövetett rágalmozásért és elítélte *kétszáz korona pénzbüntetésre* és behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra.

Szelléné védője az ítélet ellen *felbbszett*.

Bánffy Dezső báró Aradon.

(A volt miniszterelnök az erdőtisztetek között.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

Az ország erdőtisztjeinek, a kik a menyházai kongresszusra gyülekeztek, magas állású vendége érkezett Aradra, a kinek személye mindenütt nagy érdeklődést keltett. *Bánffy Dezső* báró főudvarmester, Magyarország volt miniszterelnöke. *Bánffy*, mint a Magyar Erdőtisztetek Országos egyesületének elnöke jött le, hogy a menyházai országos gyűlést személyesen vezesse, s a kongresszus előtt egy napot Aradon töltött.

Bánffy Dezső báró hétfő délelőtt 11 óra 50 perckor, Budapest felől érkezett Aradra. A pályaudvaron *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, *Bund Károly* az erdőtisztetek országos egyesületének titkára és *Ajtay Dezső*, az arad-csanádi egyesült vasutak főerdésze fogadta.

A volt miniszterelnök jó színben van, fekete ruhát viselt (az édes anyját, öv. *Bánffy Györgynét* gyászolja), bajusza, szakála már erősen ezüstös, de az alakját nem viselte meg a kor.

Bánffy Dezső báró *Vásárhelyi Bélával* a Központi Szállóba hajtatott, s rövid idő múlva a Fehér Kereszt télikertjében ebédelt. Kis társasága volt, a melylyel ebéd végeztével a főudvarmester jóízűen elbeszélgetett. Szó esett természetesen aktuális politikai kérdésekről is, s a kik a télikertben az asztal közelében ültek, feszült figyelemmel lesték, hátha valami érdekeset mond a kegyelmes ur. Magánbeszélgetésről lévén szó, talán nem lenne egészen helyes följe yezni, a mik az asztalnál elhangzottak.

Ebéd után *Bánffy* rövid sétára ment, s ezenközben megtekintette a *vértanúk szobrát*. *Bánffy* Dezső báró *Vásárhelyi Bélá* kíséretében több mint egy negyed órát töltött a szobor előtt. Körüljárta a teret, s érdekes megjegyzéseket fűzött a szobor egyes alakjaihoz.

A séta végeztével a miniszterelnök részt vett az erdőtisztetek egyesületének az Acsev. nagytermében tartott választmányi ülésén, a melytíztán a közgyűlés tárgyainak előkészítésével s a kisebb jelentőségű tárgyakkal foglalkozott.

A gyűlés után *Bánffy* megtudakolta *Szathmáry János* Acsev. főfelügyelőtől a másnap reggeli külön vonat indulási idejét.

— Ot óra 50 perckor indul, kegyelmes uram.

— Ejnye, nem lesz az egy kissé korán?

— Azt hallottuk, felelte *Szathmáry* — hogy a kegyelmes ur korán szeret felkelni. De különben később is indulhatunk.

— Nem, vágott közbe *Bánffy* — én mutatam a világot se változtassanak. Majd csak fölkelek idejében.

A közgyűlés ismerkedő estőjén, a melyet a városliget nagytermében tartottak meg, kevéssel nyolc óra előtt jelent meg; a cigányzene a *Rákócyval* fogadta. A vacsora alatt jobbján *Feilitzsch Artur* báró, Kolozsvár országgyűlési képviselője, balján *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag foglalt helyet.

A vacsora alatt derült hangulatban volt *Bánffy*. A mikor a cigánybanda egy embere kiállott a sorból és tárogatón kuruc-nótákat fújt, a volt miniszterelnök nagy figyelemmel hallgatta, s a körülötte levőknek megdicsérte a tárogatóst.

Tíz órakor távozott el a társasvacsoráról *Bánffy*. Bucsuzáskor Nagy Károly bandája újra rágyújtott a *Rákócyra*. A ligetből *Bánffy* báró a körülötte ült társasággal ment be a városba, a Központi Szállóba.

A volt miniszterelnök látogatásával kapcsolatban érdekes lesz néhány szót ejteni az egyesületről, a melynek elnökéül itt megjelent. A Magyar Erdészek Országos egyesülete 1866-ban alakult; ma 2040 tagja van, s egyike az ország legtekintélyesebb testületeinek. Magában foglalja úgy az állami, mint a vállalatok és magánosok szolgálatában álló erdőgazdálkodókat. Bánffy Dezső báró 1898. óta elnöke az egyesületnek; előde Tisza Lajos gróf. Első alelnöke az egyesületnek Bedő Albert nyugalmazott államtitkár, a ki azonban akadályozva van a kongresszuson való részvételben; második alelnöke Horváth Sándor miniszteri tanácsos.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök korában is, habár akkor természetesen aktív részt nem igen vehetett az egyesület működésében, élénken érdeklődött az erdészek ügyei iránt, mióta azonban a politikai élettől visszavonult, nagy odaadással buzgólkodik ezen egyesület érdekében s a választmányi üléseken is többnyire ő elnököl. Különben ő maga is erdőtulajdonos és sokat foglalkozott az erdőgazdasági kérdésekkel.

Ma reggel az erdőtiszteket váró különvontattal utazott el a volt miniszterelnök Aradról.

HIREK.

Meghívó.

Az aradvárosi szabadelvűpárt nagyválasztmánya folyó hó 14-én délelőtt fél 12 órakor a Millennium külön termében ülést tart.

Tárgy: Kossuth Lajos 100 éves születésnapjának megünnepelése fölötti tanácskozás és határozathozatal.

Szalay Károly dr., Tagányi István, partjegyző. pártelnök.

Öngyilkosság a majom-színházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 9.

A Boczkó-utca végén néhány nap óta egy majom-színház tanyázik, amely meglehetősen érdeklődés mellett rendezte előadásait végtelen ügyességgel betanított „négykezü és négy lábú művészei”-vel.

Hétfőn szedte fel sátorfált a majom-cirkusz s már pénteken öles plakátokkal hirdette a város utcáin a cirkusz impresszáriója, hogy vasárnap este visszavonhatatlanul bucsuzik a közönségtől. A bucsu meg is történt, még pedig nagyon is visszavonhatatlanul: az impresszárió vasárnap este szíven lőtte magát a színház irodahelyiségében.

A majom-színháznak szomorú sorsra jutott igazgatóját Deutsch Adolfnak hívják s a szatmármegyei Nádrád községben született fiatal ember. A vasárnap esti előadás végeztével bement az irodahelyiségébe, magára zárta annak ajtaját, a pamlagra feküdt s ott egy hatlövétű forgó-pisztolylyal szíven lőtte magát.

Az öngyilkosságról értesítették a rendőrséget, honnan Berecz Ferenc alkaptány és Tisch Mór dr. főorvos mentek ki az öngyilkosság helyére, Deutsch Adolf azonban ekkor már halott volt. Holttestét kiszállították az alsó temető halottas kamarájába, ahonnan tegnap temették el.

Íróasztalán két levelet találtak. Az egyik szüleinek szelött, a másik az aradi rendőrkapitányságnak volt címezve.

Ez utóbbi levele így hangzik:

Halálom okát ne keressék. En önként megyek a halálba. Arra kérem a tekintetes rendőrkapitányságot, hogy engem valóságos ritusa szerint temetessen el. Szüleimet pedig kiméletesen értesítsék bekövetkezett halálomról. Deutsch Adolf.

Az öngyilkos impresszárió szüleit Berecz alkaptány táviratban értesítette fiuk haláláról.

Az öngyilkosság okát nem tudják. A majom-színház személyzete előtt Deutsch már nem egyszer tett említést arról, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, Brassóban ugyanis megismerkedett egy szép leánnyal, a kinek kezét meg is kérte, de ez kikoszarozta az igazgatót s ebbeli elkeseredésében követte el az öngyilkosságot.

— Erzsébet királyné gyásznapja. Gyásznapi holnap: fekete szerda. Negyedik évfordulója egy sötét emlékü, véres eseménynek, a mikor egy örült ember törzsürása gyászba döntött két nemzetet, s különösen siralmas gyászba azokat, a kiket az anarkista törzsdözsa annyira szeretett: a magyarokat. Holnap, 10-én, van az évfordulója Erzsébet királyné halálának. A templomokban gyászmiséket tartanak, de a templomok falain kívül is minden magyar ember kegyelettel, szomorú szívvel adózik a Nagyszony örök emlékének.

— Körber a királynál. Bécsből táviratozzák: Körber osztrák miniszterelnök ma hosszasan referált a királynak a Budapesten tartott kiegyezési tárgyalások eredményéről. Beavatott bécsi politikusok bizonyosra veszik, hogy a legközelebbi tárgyalásokon sikerül a még fenálló differenciákat elhárítani.

— A Kossuth-ünnep és a Kossuth-szobor. Több aradi egyesület dicőrekes példát adott arra, hogy mint kell Kossuth születésének századik évfordulóját nemcsak szóval és lelkesezéssel, hanem tettel is megünnepelnie. Az ünnephez legjobban illő tett pedig, ha hozzájárulnak a célhoz, hogy Kossuth Lajosnak Aradon ércszobra álljon. A dicőrekes példát legjobban az aradi hivataloszolgák betegsegélyező és temetkezési egyesülete követte, amely vasárnap délután tartott választmányi ülésén, Máté András elnök hazafias indítványára kimondta, hogy az idén, valamint öt éven Kossuth Lajos születésének évfordulóján 20—20 koronát juttat az Aradi Kossuth-szobor javára. A midőn ezt följegyezték, nem mulaszthatjuk megemlíteni, hogy hasonló határozatot kellene hozni minden aradi egyesületnek és asztaltársaságnak. Akárminő hivatást teljesít is, az egyesületnek egy kötelessége van, akár benn van az alapszabályaikban, akár nincs: a hazafiság. Ha több évre nem: legalább az idén, a századik évfordulón juttasson minden aradi és aradmegyei egyesület bizonyos összeget az aradi Kossuth-szoborra. Akármilyen csekély legyen az összeg, a sok egyesület és asztaltársaság együttes hozzájárulása Kossuth születése századik évfordulóján mégis tekintélyes összeggel fogja gyarapítani a szobor-alapot.

— Új címzetes püspök az egyházmegyében. Érdekes egyházi hírt jelentenek Temesvárról. A csanád egyházmegyei aulában szó van arról, hogy a két püspök állandóbb jellegű gyöngékedése folytán új felszentelt püspök kinevezése áll küszöbön. Erre a pappmáltóságra, — a hírforrás szerint, — Wittenberger Antal pápai kamarás, püspöki titkár, az egyházmegye legfiatalabb kanonokja van kiszemelve, aki rohamosan halad előre papi pályáján és már most megkapja a püspöksüveget.

— Újabb letartóztatás Zágrábban. Zágrából táviratozzák: Kontak Antalt, a kereskedelmi és iparkamara alelnökét tegnap letartóztatták és rövid kihallgatás után átkísérték a kir. ügyességhöz. A letartóztatás okát illetőleg különféle hírek vannak forgalomban, amelyek még nem nyertek megerősítést. Minthogy a nyugalom telje-

sen helyreállt, a város különböző pontjain elhelyezett csapatokat ma reggel visszavonták, de a helyőrség tovább is konszignálva marad a Rudolf-kaszárnyában, a honnan úgy, mint eddig, katonai járőröket küldenek ki.

A pénteki károlyvárosi tüntetésekről a következőket táviratozzák: Pénteken este 7 órakor Rakovácból két kocsi jött a városba. Az egyikben három férfi ült, köztük egy gör. kel. lelkész és egy ember szerb zászlóval, a másikban két polgári öltözetű férfi. A két kocsi nagy feltűnést és nyugtalanságot okozott, annál is inkább, mert az idegeneknél pisztolyok és pus-kák is voltak, a melyek, mint később kitűnt, golyóval voltak töltve. A két kocsi bement a városba, a hol eléjük ment Grskovics városi tanácsos, aki rögtön észrevette a közrendet fenyegető veszedelmet és felszólította az idegeneket, hogy kövessék a városb. ára. — Az idegenek azonnal engedelmeskedtek a felszólításnak. Kihallgatásuk során azt vallották, hogy másnap tartandó esküvőre jöttek Károlyvárosba. A néptömeg az idegenek bevonulásában kihívást látott és horvát dalok éneklése közben beverte néhány szerb ház ablakait. A hatóság rögtön katonaságot rendelt ki, a mely a nyugalmat helyreállította.

Zágrából jelenti egy újabb távirat: A megsebesült letartóztatottak nagy részét, köztük Frank képviselő fiát, ma a közkórházból a rabkórházba vitték, s közülök negyvenet átadtak az ügyességeknek.

— Eljegyzések. Varga Zsigmond szőlő- és borászati felügyelő, az arad-csálai állami szőlőtelep intézője eljegyezte Filperger Margit urnot, Filperger György földbirtokos és neje: Ratkay Ida leányát Maribányi-Dombegyházán.

Serecs Barna aradi kir. törvényszéki aljegyző vasárnap jegyezte el Nesnera Ida kisasszonyt, Nesnera Aladár, az aradi állami fa és fémipari szakiskola igazgatójának leányát.

Langer Aurél dr., a m. kir. államvasutak igazgatóságának fogalmazója eljegyezte Edvi-Ilés Margit kisasszonyt, Edvi-Ilés László aradi kereskedelmi és iparkamarai titkár leányát.

Gerő Gyula, az aradi Weitzer-féle waggongyár tisztviselője eljegyezte Kohn Ilona kisasszonyt, Kohn Mór csanád-apátfalvai földbirtokos leányát.

— Aradi szociálisták háborúsága. Vasárnap délután a tüzoltóaktanyában kitört a háborúság az aradi szociálisták két frakciója: a szociáldemokraták és az újjászervezett szociáldemokraták között. A népgyűlést az előbbiektől pártja, a melyet Ponta Péter vezet, hívta össze s arra lejött Csizmadia Sándor budapesti szociálista is. Alig kezdett azonban ez beszélni, közben az újjászervezettek pártjából közbeszóltak, amire éktelen zűrzavar keletkezett. Nagy nehezen folytathatta Csizmadia beszédét, de csak egy darabig: a hatóság képviselője, Kovács Antal rendőrhadnagy egy izgatást tartalmazó kiszólása után megvonta tőle a szót. Majd Weisz Hermann beszélt, akit egy izben szintén figyelmeztetni kellett a rendőrhadnagynak. Az újjászervezettek közül Gombos János akart szólni, de ezt az ellenpárt lehurrogta. A zavar nőtőn nőtt, a mire Ponta Péter, a gyűlés elnöke, kénytelen volt a gyűlést határozat nélkül fölfüggeszteul.

— Házasságok. Ifj. Vas Gusztáv, az arad-csanádi vasutak tisztviselője e hó 11-én esküszik hűséget Kilenyi Erzsike kisasszonynak. Kilenyi János városi számvevő leányának.

Farkas Adolf aradi kereskedő és zálogház-tulajdonos e hó 17-én köt házasságot Höflisch Jenny kisasszonnyal, Höflisch József leányával Mecseden.

— Szerencsétlenül járt bucsusok. A kisasszony napi radnai bucsuról Aradon keresztül

tartott hazafelé Katarov Miklós ó bessenyei lakos kocsija, melyben öt asszony, négy férfi és egy gyerek ült. A kocsi elé fogott lovak a Marosparton megbokrosodtak és a regatta-ház előtt a folyóba akartak a kocsival együtt rohanni. Szerencsére a lócs megakadt egy oszlopban, amelyhez a Neptun-fürdő láncai voltak kötve. ettől a kocsi feldől s mind a kilenc bentülő kifordult. A véletlennek köszönhető, hogy a kocsiban ülő bucsusok a Marosba nem estek, így azonban jelentéktelen sérüléseken kívül egyéb bajuk nem történt.

— **A hadgyakorlatok áldozatai.** Nagyváradról táviratozzák. A Tenke vidéken folyó honvédségi gyakorlatoknak számos komoly áldozata van. Egy legény a mozdony által, egy pedig vaktöltéstől súlyosan megsérült. Szentiványi József gyulai honvédhadnagyot a hősegtől szélhűtés érte. A honvédek között sok a tifuszos beteg. Egy közhonvéd eltikkadva a Körösbe ugrott s belefullt. Miris István váci huszáronkéntes-káplár is a vízben fürdött, a mint az ár elragadta és fuldokolni kezdett. Egy főhadnagy utána ugrott, de nem tudta kimenteni, az önkéntes káplár odaveszett.

— **Betörés egy aradmegyei adópénztárba.** A világi járáshoz tartozó Fazekas-Varsánd községében szombaton éjjel feltörték a község Wertheim-szekerényének alsó fiókját s onnan 576 korona 10 filléres adópénzt elloptak. Salog János községi jegyző a betörést csak másnap reggel vette észre, mikor az adópénztári helyiségbe belépett. Az esetről nyomban értesítette a csendőrséget s a világi főszolgabírórást, mely nyomban megindította a nyomozást a betörők kézrekerítésére azonban mindeközben eredményre nem vezetett. A megsejtett vizsgálat szerint a betörést csak olyan egyének követhették el, akik az adópénztári helyiségben ismerősök lehettek. A helyszíni szemle szerint ugyanis a község háza pénztári szobáján a betörésnek semmi nyoma nem látszik s ebből azt következtetik, hogy a betörők álkulccsal nyitották ki a terem ajtaját. A tetteseket eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

— **A hivatalból.** A világi járási szolgabírói hivatal vezetését ideiglenesen Popa György dr. központi szolgabíró vette át, mert Páris főszolgabíró szabadságra ment Novák, szolgabíró pedig szabadságáról csak a napokban érkezik vissza. A kereskedelmi miniszter Koiss Géza brassói iparfelügyelőnek hatheti szabadság engedélyezett, ez időre pedig a brassói iparfelügyelőség vezetésével Borbély Sándor aradi másodiparfelügyelőt bízta meg.

— **Egy főszolgabíró balesete.** Borsos Géza borosjenői főszolgabíró vasárnap, a mint nevével Borosjenőről Apatelekre kocsizott, baleset érte. A lovak utközben megbokrosodtak, magukkal ragadták a kocsit, a mely egy kanyardásnál felfordult. A kocsiban ülők egy árokba estek; Borsos Géza kezén kisebb sérüléseket szenvedett, míg neje sértetlen maradt. A kocsist súlyosabb sérülések érték.

— **Parasztzundulás Olaszországban.** Rómából táviratozzák: Tegnap Candelában négyszáz paraszt abbahagyta a munkát, mivel a munkaadóval nem tudtak megegyezésre jutni. A sztrájkból zundulás lett. A csendőrök igyekeztek lecsendesíteni a zavargókat, de nem sikerült. A nép megtámadta a csendőröket és a katonaságot, a mire ezek löttek. Öten meghaltak, tizen súlyosan megsebesültek.

— **Az át-íparfelügyelő üzelmei.** Az aradi kerületi iparfelügyelőség a következő figyelmeztetést teszi közzé: Fűsy József alsó-gellérti lakos és gőzkazán-tulajdonosnál a napokban megjelent egy uriasan öltözött fiatal ember,

bemutatta magát, mint Lányi Lajos királyi iparfelügyelő, nagy fontoskodva megvizsgálta Fűsynek a kazánját, kifejezte előtte legnagyobb megelégedését azután elpárolgott. Előbb azonban kölcsönkérte még Fűsynek a zseboráját, melyet azonban távozás előtt elfelejtett visszahozni. A kereskedelmi minisztérium ezen esetet közölve a helybeli iparfelügyelőséggel, azt utasította, hogy a kazán- és ipartelettulajdonosok figyelmét hívja fel az ilyen mű visszaélésre és figyelmeztesse, hogy csak azon egyének intézkedéseinek vessék magukat alá, a kiket ismernek vagy magukat kellően igazolják.

— **Megvesztegetett telekkönyvvezető.** A szegedi törvényszéken bűnvizsgálat folyik Toldy Alajos makói telekkönyvvezető ellen, akit az a vád terhel, hogy több ízben megvesztegette magát. Telekkönyvi kivonatokért ugyanis a törvény által meghatározott díjazáson kívül postadíj címén külön honoráriumot követelt a felektől s ha valaki tiltakozott az ellen, annak kedélyesen felelt.

— **Hja, Ielkem,** Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen.

A szegedi vizsgálóbíróság már befejezte itt a munkáját és áttette az iratokat megfelelő indítványtétel végett az ügyészséghez.

— **Gyászemlékünnap.** Chorin Aron aradi főrabbi emlékének tiszteletére holnap, szerdán délután hat órakor a zsinagógában kegyeletos gyászemlékünnap lesz.

— **Késelő gépész.** Vasárnap éjjel a vasut melletti Prokopecz-korcsmában mulatott Gál Lajos m.-dombegyházi gépész. Berugott s a vendéglőben összetörte a tükröt és az összes ablakokat, ezután pedig fizetés nélkül akart távozni. A vendéglős utána küldte Brunner Ferenc nevű csapos legényét, aki birokra kelet Gállal s e közben a berugott gépész biciklijával Brunner bal vállába szurt. Gált a rendőrök a városházára kísérték.

— **Lovak a vonat kerekei alatt.** Vasárnap délután a Temesvárról Aradra járó vonat Németvághoz mellett három lovat agyonvágott. Öt lö legelt a sinek körül, békóba kötve; ezek közül kettő elmenekült, a többi hármat a vasut kerekei földarabolták. Az eset miatt a temesvári vonat félórát késéssel érkezett Aradra.

— **Felfüggesztett érettségi vizsga.** Szombaton kellett volna a szarvasi főgimnáziumban a szóbeli póterettségi vizsgálatnak lefolyni. E vizsgára azonban azokat, akik írásbelit is tettek, nem eresztették, mert az igazgató rájött, hogy a vizsgázók álkulccsal felnyitották azt a szekrényt, amelyben az írásbeli téziseket tartalmazó zárt borítékok voltak. A borítékokat felnyitották, a kérdéseket megfejtették, a borítékokat aztán enyvvvel ismét leragasztották. A péntek este hat órától negyed kilencig tartó konferencia, melyen a kormánybiztos, Markusovszki Kálmán és a püspökhelyettes, Veres József is részt vett, úgy határozott, hogy az írásbelit tetteknek az érettségit felfüggesztette s a vizsgálatot megindította. A tisztán szóbelit tevő kilenc érettségiző közül 8 elbukott s csak egyet nyilváníttak érettnak.

— **Elgázolás.** Vasárnap délelőtt a Hasszinger utcából a Forray utcába fordult ki Fizek István ny. százados fogata s az utca sarkán elütötte Gräff Teréz hét éves kislányt. A lovak erre megbokrosodtak, örült vágatással rohantak végig a kocsival a Forray utcán s e közben elütötték Ördög József kovácsmestert is, aki a lovakat megfékezni akarta. Mind a két elütött megsebesült súlyos sérüléseket szenvedett, a megbokrosodott lovakat pedig csak a Feisz utcában sikerült elfogni.

— **Tűz Ujaradon.** Vasárnap délután Blech Fülöp és Teichert János gazdaságában tűz

ütött ki, a mely félóra alatt mintegy háromezer korona értékű szénát, kukoricát és egy faépületet elhamvasztott. A kivonult önkéntes tűzoltók megfeszített munkájának köszönhető, hogy a tűz a nagy szélben nem terjedt tovább, s így Hartman Sándornak a tüztől pár lépésnyire levő takarmány boglyája teljesen sértetlen maradt.

— **Gólya a vonaton.** Az arad csanádi vasutak körösvölgyi vonalán, a péntek reggel Arad felé induló vasutra leszállott a gólya. Egy körösbányai bányamunkás felesége adott életet egy gyermeknek Gurahonc állomás előtt. Rényi gurahonci állomás főnök előzéséből a vonaton érkező anyára és gyermekére orvos és szülésznő várakozott, kik ápolás alá vették s elhelyezték az órházba őket.

— **Ellopott villamoskocsi.** A chikagói zsebmetszők messze földön híresek, s a napokban még nagyobb hírnévre tettek szert. A Harrison utcán ugyanis valami csöndes kis rablást vittek véghez, s azután dolguk végeztével menekültek. Csakhogy a rendőrség nyomukban volt s az élelmes tolvajok úgy segítettek a bajon, hogy megállítottak egy villamoskocsit, kocsit, a kalauzt és a gépészt ledobták s azután neki eresztették teljes erővel a kocsit. Mikor már lőtávolon kívül voltak, megállították a kocsit, otthagyták az utcán s maguk eltűntek az éji homályban.

— **Sikkasztó jegyzősegéd.** Ily című hírünkre vonatkozólag Detári Mihály jegyzősegéd annak közlésére kért, hogy ő nem sikkasztott, se pedig meg nem szökött. Aradon szüleinél tartózkodik, a kiknek itt házuk van; az ellene beadott följelentés bosszu műve.

— **Viharjelző-készülék.** Cleveland amerikai város egyetemén szellemes készüléket állítottak fel, mely a közelgő viharokat és azok lefolyását pontosan jelzi. A készülék egy az épület tetején levő villamos gyűjtőből és áramkörből áll, mely egy Frit-féle csővel, egy harangot, egy óraművet és egy jelzősek fölvetelére szolgáló hengert foglal magában. Ha az állomástól egy bizonyos távolsági körön belül valamely felhőben heves villamos kisülés történik, a villamos hullámok a tetőn levő gyűjtőre hatnak és az áramkört elzárják és míg ez a hatást tart, egy írón a hengerre jeleket vet, amelyekből a vihar lefolyását és erejét ki lehet olvasni.

— **Lábbelik az elegáns közönség részére.** kifogástalan minőségben Porter Vilmos Nagy Áruházában, a Szabadságtéren kaphatók. Ezen legjobb készítményű cipők elegáns alak, könnyűség és jó szabás által tűnnek ki! Formájukat nem vesztik soha és válogatott prima anyagból készültek a legelőkelőbb műhelyekben. Ajánlható az elegáns közönségnek, hogy Porter cipőit tekintse meg; az eladás a tartósságra vonatkozólag kezeség mellett történik.

— **T. Üzletfeleink szives tudomására.** hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősegéggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— Az újabb tárgyak. —

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának holnap, szeptember hó 10-én tartandó közgyűlésére újabban a következő ügyeket tűzték ki tárgyatásra:

34. Müller Károly törvényhatósági bizottsági tag indítványa a törvényhatósági bizottsági tagok számának szaporítása tárgyában.

35. Czegléd város törvényhatóságának meghívása a Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyére.

36. Kolozsvár város tanácsának megkeresése a Mátyás király-szobor leleplezési ünnepélyére.

NAPIREND.

Szeptember 10. Szerda. Róm. kath. naptár: Tol. Miklós. — Protestáns naptár: Jodok. — Görög-keleti naptár (augusztus 28.): Mózes remete. — A nap kél 5 óra 15 perckor, nyugszik 6 óra 4 perckor. — A hold kél 1 óra 31 perckor, nyugszik 10 óra 39 perckor.

Kölessé-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye-muzeum helyisége melletti előterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Rnyhe, keleten elvélve csapadék. Szeptember 10. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, szeptember 9.

A kellemes nappalt hideg éj váltja fel, mintegy jelentve az ősz beálltát.

Gazdáink befejezték a cséplést — néhány nagyobb uradalmat kivéve — szomorú kedélyvel néznek a tengeri törése elé.

Szőlőben még vélnék némi eredményt elérni, de a dohány silány.

Gyümölcs általában kevés van.

A mai hetivásárra 3500 métermázsa buza és 8—900 métermázsa egyéb gabnanem behozatal volt.

Elénk kínálat, közepes kereslettel találkozott.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj-buza I-ső minőségű 6.40—6.50.

Uj-buza közép 6.10—6.30.

O tengeri 5.50—5.60.

Uj-rozs 5.20—5.40.

Uj-árpa 4.60—4.80.

Uj-zab 4.50—4.70.

Az irányzat lanya.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 9.

Déltőzsde. Buzakínálat nagy, a vételkészség mérsékelte. Bányadi irányzat mellett 36.000 métermázsa került forgalomba. 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonafélék bányadtak. Időjárás szép.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	6.69—6.70
Buza 1903. áprilisra	6.98—6.99
Rozs októberre	5.94—5.95
Rozs 1903. áprilisra	6.15—6.16
Zab októberre	5.46—5.47
Zab 1903. áprilisra	5.76—5.77
Tengeri szeptemberre	5.37—5.38
Tengeri 1903. májusra	5.39—5.40

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	6.69—6.70
Buza 1903. áprilisra	6.99—7.—
Rozs októberre	5.96—5.97
Rozs 1903. áprilisra	6.16—6.17
Zab októberre	5.45—5.46
Zab 1903. áprilisra	5.76—5.77
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri 1903. májusra	5.38—5.39

Zárás 5 órakor:

korona	
Osztrák hitelrészvény	693.75
Magyar hitelrészvény	739.—
Lezárt bank részvény	470.50
Rima-Murányi vasmű részvény	503.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	720.75
Közuti vasút	639.—
Városi villamos vasút részvény	335.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsde.

Budapest, szeptember 9.

Magyar aranyáraderék 4%	121.10
Magyar koronáraderék 4%	98.05
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyereségnyújtási kölcsön	204.—
Árnyasabályozási és szegedi kölcsön	163.—
Osztrák papíráderék	101.75
Osztrák áderék ezüst	101.75
Osztrák áderék arany	121.50
Koronáraderék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.25
Osztrák-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	739.—
Osztrák hitelbankrészvény	694.—
Osztrák-magyar államvasút	719.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Émet birodalmi márká	117.05
Londoni	239.75
Áris	95.15

Szeszüzlet.

— Szeptember 9. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szedített mosók 12.80—13.— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Irtá: Hardy I. D.

[70]

(Folytatás.)

HUSZONHARMADIK FEJEZET.

A kivégzés napján Ray Holminsterben éppen búcsút vett az anyjától, mikor megérkezett a híre, hogy pörét megfogják újítani s így az ítélet végrehajtása természetesen elmarad. A teljes reménytelenségből az újabb bizonytalan reménységre való hirtelen átmenet nagy hatással volt Rayre, amit a legkésőbbi kétségbeesés sem bírt megtenni, megtette a hirtelen öröm — a fiatal ember könyekbe tört ki! Percivalnak pedig nem volt maradása többé Holminsterben; azonnal Londonba utazott, hogy ott megtudakolja, mi történt s újra megmozgasson Ray érdekében mindent.

Grayék Kittiivel együtt az utolsó órában érkeztek meg Londonba; Helén hirtelen halálának a híre, mely még Nápolyban érte őket, elvette Kitty szándékait vallomásának a legfőbb felánkját s — hála Greynek a hűséghez intezett előkészítő táviratának, — a fiatal leány vallomását Londonban való ékezésük után azonnal jegyzőkönyvbe foglalták s következményeképpen elrendelték a perújítást s a kivégzés elhalasztását. Egybevetve Kitty vallomását Názaránéval, az egész dolog most teljesen más színt nyert s ugyanabban az órában, mikor az orvos a bankárjánál járt pénzért, kibocsátották az elfogató parancsot Fitzallan Gaston ellen.

Fitzallan miután pénzügyeit kielégítően elrendezte, szilárd lépésekkel sietett az irodába, ahol a hajók indulásáról lehetett tudakozódni. Utközben magában beszélt:

— Minden tekintetben jobb, hogy Názaráné meghalt... hiszen soha életemben biztonságban nem lettem volna s végre sem maradt volna hátra más minthogy meggyilkoljam!

Szürke, ködtől nyirkos áprilisi nap volt; néha-néha nehéz esőcseppek hullottak alá a sűrű felhőktől, melyek mintegy olomtűz üttek meg egész Londont. A kocsitak átjáróin alig lehetett menni a sűrű, sikos sártól, mely az élénk kocsiközlekedés folytán lerakódott rájuk. Az orvos éppen át akart menni egy ilyen átjárón, mikor egyik oldalról egy fiatal leány közeledett feléje, aki feltűnően hasonlított Helénhez. Mintegy megbűvölten pillantott az orvos a gyengéd jelenségre, aki e pillanatban csüggedten megállt, mert a kocsiközlekedés szinte kaotikussá vált. Most rálépett a kocsitra — e pillanatban egy nehéz söröskocsi loval megbokrosodtak s oldalt kiugrottak a leány felé, ki a félelemtől kővé meredten állt egy helyben. Fitzallan gyors elhatározással magához rántotta a habozó leánykát, de míg ez épségben és baj nélkül elérte a gyalogjárót, addig a megmentője félrecsuszott s a következő pillanatban a nehéz söröskocsi kerekai alatt feküdt s heves lökést kapott a rudtól a mellére.

Midőn a borzalmas módon megsebesült embert kivették a kerekék alól, eszméletlenül feküdt s nem hallotta az ijedt kérdezősködést, mely szájról-szájra járt:

— Meghalt?

— Él még?

— Meg lehet menteni?

Midőn ismét eszméletére tért, úgy érezte, mintha egész teste egyetlen egy égetően fájó sebb volna. Keskeny, fehérvonatu ágyban feküdt — ugyanolyan ágyak egész sora s az ápolónő fehér főkötője s nagy fehér köténye mutatták neki, hogy kórházban van. Az ápolónő azt kérdezte tőle, hogy kíván-e valamit, mire az orvos susogva felelt:

— Küldje el innen!

— Kit?

— Azt a lányt ott! Meg akar gyilkolni!

— De hiszen nincs itt senki... álmodik! — szölt az ápolónő nyugodtan.

— De igen... ott áll... hiszen látnia kell!

Az ápolónő legtanácsosabbnak tartotta, ha úgy tesz, mintha ő is látná a haldokló-látta rémképét; arra felé ment, amerre a beteg mutatott, aztán barátságosan szölt:

— Így ni; most már elküldtem... most csak aludjék!

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.06
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat d. u. 3.52
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felé:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.06
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.56
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felé:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felé:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.55
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felé:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

Értesítés.

A nagyérdemű szállító közönség becses tudomására hozom, hogy boldult férjem Eliás Lipót által vezetett teheráru- és butor-szállítási üzletet tovább folytatom.

Szakavatott egyének alkalmazásával abban a helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű szállító közönség igényeinek a legkisebb szállítástól a legnagyobbig minden tekintetben megfelelhettek.

Átköltöztetések zárható butor-szállító kocsikkal úgy helyben, mint a legtávolabb eső vidékre jótállás mellett elfogadtatnak. Butorszállító kocsikat csekély kölcsöndijért az egész átköltözködés tartamára kölcsön adok és a csomagoláshoz, ahhoz értő pakkolót díjmentesen bocsájtok rendelkezésre.

Kérem a nagyérdemű szállító közönséget, hogy az eddig bold. férjemmel szemben tanúsított bizalmat reám is átruházzon és megbízásaikkal hozzám fordulni sziveskedjék.

Tisztelettel:

Özv. Eliás Lipótné.

Iskolakönyvek
szolid bekötését
mérsékelt díjért elvállalja
az Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Szen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Apró hirdetésekre
 szolgáló levelezőlapok kaphatók
Aradon:
Révész Nándor
 könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca
 sarok.
Ifj. Klein Mór
 könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó
 könyvkereskedésében, Andrassy-tér.
Kubina Béláné
 papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond
 papírkereskedésében, Andrassy-tér.
Özv. Hammerschlag L.-né
 dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Lészay Sándor
 dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Kis tőzsdében
 Templom-utca.
Kohn László
 Waggongyárban.
Hoffmann József
 fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Az összes helybeli orvosok ajánlják a

Boholti ásványvizet.

Kapható minden fűszerkereskedésben. Főraktár Boczkó-utca 9. sz.
 Telefon 506. szám. 1550

Lippán,

a Mindl-féle gőzmalom egész berendezése, kivéve a gőzgépet, minden elfogadható áron eladó. Értekezhetni Posevitz Géza tulajdonosnál Solymoson, u. p. M.-Radna 1560

Kovaszinczon

egy 16 holdas, termőképes és teljesen felszerelt szőlő, szilárd anyagból épített kolna, vinczellér lak és istálló teljes felszereléssel s a folyó évi terméssel együtt szabad kézből eladó. Értekezhetni özv. Téglassy Gáborné tulajdonossal a helyszínén és dr. Páris Lajos ügyvéd úrral Aradon, Fábán utca 6/a. szám alatt. 1578

Egy könyvelő,

ki évekig nagyobb üzletben alkalmazva volt, felvétetik. Bővebbet ifj. Weisz Mór kereskedésében. 1578

10.000 koronával társul lépne

kereskedelmi képzettségű fiatal ember egy jövedelmező üzlethez. Szíves ajánlatok X. Y. Z. alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1575

Két egymásba nyíló

butorozott szoba kiadó; ugyanott két fiatal ember teljes ellátásra felvétetik. — Czim a kiadóhivatalban. 1577

Egy massirozó

egy gőzfürdő részére kerestetik. Bővebbet ifj. Weisz Mór kereskedésében 1574

Egy fiatal nő

ruharaktárnoki, esetleg valamely üzletben pénztárnoki állást keres. Megkeresések Hajnal jelige alatt Makón 1171. házszám. 1579

Női divat szalon

a főtéren elutazás miatt jutányosan átadó. Czim a kiadóhivatalban. 1562

Egy jó házból való

izraelita nevelőnő kitűnő bizonyítványokkal azonnali állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1580

Ügyes utazó

kerestetik egy igen könnyen eladható cikk eladására. Nagy kereset. Ajánlatok kéretnek F. D. H. 745. sz. alatt Rudolf Mosse Frankfurt a/Main. 1988.

BUTOR.

Menczer Márton

butorüzlete

Árpád-tér 5. szám

(zsidó-templom-épület) alatt létezik, hol új és keveset használt butorok legolcsóbb árban kaphatók. Kérem a pontos címről ügylet. — Ugyanott

uraságoktól levetett ruhák

legmagasabb árban megvétetnek. Kiváncsra hához is megyek. 1583

Eladó vagy bérbeadó birtok.

Aradmegye, ternovai járásban levő kresztaménosi

kb. 1200 kat. hold föld

igen jutányos áron és a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett szabad kézből

azonnal eladó, esetleg bérbevehető.

Érdeklődők jelentkezhetnek a megbízott, Szathmáry Gyula ügyvéd úrnál Aradon, vagy Urszinyi János ügyvéd úrnál Békés-Csabán, vagy pedig a tulajdonos: Békés-Csabai takarékpénztár egyesületnél Békés-Csabán. 1514

Békés-Csabai takarékpénztár egyesület.

2838—1902. fsz. számhoz.

Hirdetmény.

Aradmegye alispánjának az 1902. évi február hóban kelt 24144. számú rendeletével a csucs—vaskóti közlekedési közut 4—5. km. szakaszán levő lazuri hid helyreállítását engedélyezte.

A fentemlített munkálat kivételének biztosítása céljából az 1902. évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órájára a nagyhalmágyi járási főszolgabírói helyiségében tartandó zárt ajánlati és szóbeli versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyi alkalommal nyújtsanak be, amennyi a későbbben érkeztetett figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nagyhalmágyi járási főszolgabírói hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagy-Halmágy, 1902. évi szeptember hó 4-én.

Dr. Lengyel Sándor,
 járási főszolgabíró.

Az adóügyekben jártas két végrehajtó

szeptember 15-től 60—60 koronára havi fizetéssel

a banesdi körjegyzőségnek alkalmazást nyer.

Grozeszku Sándor,

1576 körjegyző.
 u. p. N.-Halmágy.

Magy. kir. Államv. Igazgatóság.

35792—FIV.

Arverési hirdetmény.

Kézbesíthetlenné vált 6884 kg. súlyu használt, de jó karban lévő cséplőgép küdemény, f. évi szeptember hó 11-én d. e. 10 órakor fog azonnali készpénz fizetés mellett Alsó Szepor állomáson nyilvános árverésen eladatni.

Budapest, 1902. augusztus 27.

Az igazgatóság.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti

czipész-üzletemet

feloszlattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-tóhoz gőzáró mellett

folytatom.

Főtörökvesem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Álapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Telefon 322.

Első rendű hasított

Tölgy

szőlőkarók

6 és 7 láb hosszúságban kaphatók a legjutányosabb árban a ter-
novai állomáson.

Klein B. Vilmos

Arad Petőfi-utca 1. sz.

A karók kocsival is elvihetők a
a tuczi országút melletti rak-
tárból.Van szerencsém a nagyér-
demű hölgyközönséggel tiszte-
lettel tudatni, hogyAradon, Tökölly-tér 7. szám alatt
ruhaszabászati és varrási mű-
termemben a legfinomabb, mint
egyszerű názi ruhákat is jutá-
nyosan, a legfinomabb igények-
nek megfelelőleg készítek.Egyben tudatom, hogy csakis
uri leányok részérevarrási és szabászati
iskolátnyitottam, ahol 3 havi időtar-
tam alatt a kellő jártasság el-
sajátításaért kezeskedem.Tanulás-díj 3 havi időtartamra
60 korona.

Tisztelettel:

Vuk Lukréczia,

női szabónő.

M. kir. államvasutak.

123583--902. szhoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igaz-
gatósága a jövő 1903. évben illető-
leg 1905. év végéig szükséges
lámpa és lámpás alkatrészek szál-
litásának biztosítását ohajtván, ez
iránt nyilvános pályázatot hirdet.Az ajánlatok legkésőbb f. évi
szeptember hó 27-én déli 12 óráig
a magy. kir. államvasutak igazga-
tóságának anyag és leltárszerzési
szakosztályához beterjesztendő, a
bánapénz pedig f. évi szeptem-
ber hó 26-án déli 12 óráig a magy.
kir. államvasutak főpénztáránál le-
teendő.A pályázatra vonatkozó részle-
tesebb feltételek, a mennyiségek,
ugyszintén a szállítási feltételek a
magy. kir. államvasutak anyag és
leltárbeszerzési szakosztályának Bu-
dapest, Andrássy ut 78 sz.) m-g
tekintendők.Budapest, 1902. évi augusztus
hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Férfiak

ingyen kapnak

Olyan új találmány orvosságot, mely
az elvesztett erő újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jói becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszt-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározták az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngyülésben,
vagy kronikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
címmel, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
ezélszélből az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenk ir-
hat érette bárholon magyarúl, mire
titoktartás mellett postafordulóra egy
ingyen csomag orvosságot, a magy-
arázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49,
Elektron Building, Fort Wayne, Ind.
Amerika. A levelek mindig bórmentes-
ítendőek.

1841

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyancit

tüzi fecskendők,

borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

Minden vevő fényképkedvezményben részesül.

Szülők figyelmébe iskola és záródába beiratás alkalmával.

„Legolcsóbb bevásárlási forrás” iskolatáska, toll- és tantárgyakban.

Kalapok szalma filz és Lodenkalap. Harisnya legjobb minőségű
kötött női és leány 20, 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50 kr. Sapkák
leány, fiu és gyermek, őszi és nyári sapka. Ingek, gallérok,
kézillők, nyári trikók, Svatterek. Képek haj, ruha és fogkefe.
Tükrök kézi, fiókos és álló tükrök. Eső és napernyők. Fésű bontó,
sűrű, nyeles és zsebű, ollók, zsebkések, himző és dobráma.
Paplanok, matracok, vaságyak, mosdóasztal és egyéb felszere-
lések. Utazó és kézi koffer.

ZIMMERMANN és EISELE

a „Zöld papagájhoz”.

ARAD, Templom-utca sarkán.

Óriási választék 1 koronás nyakkendőkben.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Újdonságok naponta érkeznek.

2502

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.